

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет

імені Петра Могили

Кафедра обліку і аудиту

КОЛОМІЄЦЬ СЕРГІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота магістра на здобуття
ступеня вищої освіти: магістр
галузі знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності: 071 «Облік і оподаткування»
за освітньо-професійною програмою
«Облік і аудит підприємницької діяльності»

Керівник кваліфікаційної
роботи магістра:
доктор економічних наук,
професор, Великий Ю.В.

Рецензент:
кандидат економічних наук,
доцент, Дранус Л.С.

Миколаїв 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства як предмет обліково-аналітичного забезпечення	9
1.2. Особливості формування обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності	16
1.3. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства в Україні	22
2. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	26
2.1. Методологія дослідження обліково-аналітичного забезпечення підприємства.....	26
2.2. Методичні підходи до аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	31
3. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ТОВ СП «НІБУЛОН»	41
3.1. Економічний аналіз результатів діяльності підприємства	41
3.2. Аналіз обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	54
4. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	58
ВИСНОВКИ	67

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах активного впровадження цифрових технологій, що сприяють стиранню міжнародних кордонів, стратегічний розвиток суб'єктів господарювання спрямований на інтеграцію у світовий економічний простір, що супроводжується розширенням торгового партнерства і створює можливості для ведення зовнішньоекономічної діяльності.

Результатом реалізації цих можливостей є поява світової економіки. Сьогодні понад третина всіх фінансових транзакцій здійснюються через кордони, і очікується, що це число з кожним роком тільки зростатиме.

Інвестори шукають диверсифікацію та інвестиційні можливості по всьому світу, компанії залучають капітал, проводять угоди або здійснюють міжнародні операції, створюють дочірні компанії у кількох країнах.

Очевидно, що глобальна економіка має ряд незаперечних переваг, але водночас їй притаманні досить комплексні проблеми. Міжнародна торгівля передбачає закупівлю фінансових коштів та матеріалів, знання міжнародних правил торгівлі та юридичних аспектів укладання угод, координацію заробітної плати та пільг співробітників, професійну підготовку, обмін інформацією та даними, а також багато інших питань. З урахуванням вищевикладеного, одним із аспектів бізнесу, який найбільше хвилює учасників зовнішньоекономічної діяльності, є бухгалтерський облік, або те, як компанії відстежують усі фінансові питання, транзакції та операції через кордони.

Широке розмаїття вимог до бухгалтерського обліку часто незрівнянно збільшує витрати, складність і, зрештою, значно підвищує ризик як для компаній, що становлять фінансову звітність, так і для інвесторів та інших осіб, які використовують її для прийняття економічних рішень. Відповідно розвиток взаємовідносин із зовнішніми партнерами для підприємств закономірно потребує організації відповідного обліково-аналітичного забезпечення.

Таким чином, комплекс зазначених вище питань визначає необхідність осмислення концептуальних основ та організаційних механізмів формування

обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Особливості побудови системи обліково-аналітичного забезпечення на підприємствах, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, розглядають у своїх роботах такі науковці як: А.Ф. Бабицький, А.П. Баскакова, Г.М. Дроздова. Дослідженню міжнародних вимог стандартів та їх впливу на облікові відображення операцій зовнішньоекономічної діяльності присвячені праці О.В. Шнайдера, В.Д. Пурденко, М.В. Боровицької, Д.Є. Семенова.

Не дивлячись на таку кількість досліджень у сфері обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, питання все одно потребує подальшого розвитку.

Гіпотеза. Якщо підприємство введе нові аналітичні рахунки, нові статті до фінансової звітності та розробить нову управлінську звітність у розрізі зовнішньоекономічної діяльності, то це дозволить удосконалити обліково-аналітичне забезпечення підприємства та повноцінно аналізувати зовнішньоекономічну діяльність, звітність стане набагато інформативнішою.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємства як предмету обліково-аналітичного забезпечення;
- визначити особливості формування обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;
- дослідити нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства в Україні;
- визначити методологію дослідження обліково-аналітичного забезпечення підприємства;
- дослідити методичні підходи до аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства;

- зробити економічний аналіз результатів діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»;
- проаналізувати обліково-аналітичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Об’єктом дослідження є обліково-аналітичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Методи дослідження. У дослідженні використано один із найпоширеніших та найточніших варіантів економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства — методи статистичного розрахунку. Серед них абсолютні, відносні величини, за допомогою яких оцінено вартісні та кількісні величини, питомі ваги. Балансовий метод за допомогою якого розраховано підсумкові результати діяльності. Також використано наочний аналітичний метод – графічний. За його допомогою зручно показано динаміку зміни розрахованих показників.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали міністерств та відомств України, матеріали спеціалізованих періодичних видань, матеріали звітності ТОВ СП «НІБУЛОН» за 3 роки. Дані для розрахунків були отримані з фінансової звітності підприємства за 2019 – 2021 роки.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

1) удосконалено:

- облік зовнішньоекономічної діяльності підприємства шляхом введення нових аналітичних рахунків по адміністративним та витратам на збут, що дозволить відокремлювати витрати на звичайну діяльність від витрат на зовнішньоекономічну діяльність;

— підходи до складання фінансової та управлінської звітності підприємства, шляхом додавання додаткових статей в розрізі зовнішньоекономічної діяльності;

2) отримало подальшого розвитку:

— порядок формування облікової політики на підставі включення до змісту основних її розділів положень щодо обліку експортованих товарів з використанням 28 рахунку, що дозволить відстежувати просування експортних товарів від постачальника до вантажоодержувача по етапам шляху.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що реалізація розроблених в роботі пропозицій дозволить відокремлювати результати зовнішньоекономічної діяльності від звичайної, що в свою чергу буде інформативніше як для підприємства, так і для зовнішніх користувачів.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, 4 розділів, висновків, списку використаних джерел із 70 найменувань та 6 додатків. Основний зміст роботи викладено на 58 сторінках тексту. Дипломна робота містить 27 таблиць, 21 рисунок.

У розділі 1 «Теоретичне обґрунтування особливостей обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства» досліджено економічну сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність» та різні трактування даного поняття, розглянуто синтетичний та аналітичний облік експортних та імпорتنих операцій, їх документальне забезпечення, наведено нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства в Україні.

У розділі 2 «Методологія дослідження обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства» визначено методологію дослідження обліково-аналітичного забезпечення підприємства та методичні підходи до аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

У розділі 3 «Комплексний аналіз ТОВ СП «НІБУЛОН» зроблено економічний аналіз діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» за період 2019-2021 рр. та

проаналізовано обліково-аналітичне забезпечення підприємства за методами наведеними в попередньому розділі.

У розділі 4 «Інтерпретація результатів дослідження та обґрунтування рекомендацій з обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства» розглянуто результати аналізу та дослідження ТОВ СП «НІБУЛОН», запропоновано заходи з покращення обліково-аналітичного забезпечення та доведено дієвість запропонованих заходів.

1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства як предмет обліково-аналітичного забезпечення

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (далі ЗЕД) – це форма діяльності, пов'язана з експортно-імпортними операціями, науковою діяльністю та технологією виробництва.

ЗЕД є одним із основних джерел доходу країни, а підприємства, що працюють на зовнішніх ринках, краще використовують капітал та відбувається зворотний зв'язок.

ЗЕД – важлива складова міжнародних економічних відносин, що підвищує конкурентоспроможність між організаціями у боротьбі на світовому ринку [1].

Для висвітлення даного питання перш за все необхідно узагальнити визначення поняття «зовнішньоекономічна діяльність» як у нормативно-правових документах, так і з погляду різних дослідників (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «зовнішньоекономічна діяльність» в законодавчих актах України та спеціальній літературі

Законодавство України, Автор	Визначення
Господарський кодекс України [2]	господарська діяльність, у процесі здійснення якої необхідний перетин митного кордону України майном та (або) робочою силою
Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [3]	діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, яка має місце як на території України, так і за її межами
Бабицький А.Ф. [4]	діяльність суб'єктів господарської діяльності України (частіше підприємств) та іноземних суб'єктів господарської діяльності (іноземних підприємств), яка заснована на взаємовідносинах і здійснюється або на території України, або за її межами

Продовження таблиці 1.1

Баскакова А.П. [5]	діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України із суб'єктами ЗЕД інших країн, що виникає у процесі виробництва, реалізації, розподілу та споживання продукції на основі взаємної вигоди; система економічних відносин, яка виникає внаслідок руху товарних і фінансових ресурсів
Гребельник О. [6, с. 644–645]	діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудований на взаємовідносинах між ними, що має місце на митній території України та за її межами
Дідківська Л., Головко Л. [7]	розвиток економічних відносин між країнами, що здійснюють зовнішню торгівлю, міграцію капіталів і робочої сили; формують міжнародні науково-технічні та виробничі зв'язки
Швайка Л. [8, с. 315]	сукупність відносин суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарювання, побудованих на принципах взаємної вигоди, еквівалентного обміну і дотримання положень міжнародного права
Покровська В. [9, с. 259]	сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних і оперативно-комерційних функцій підприємства, пов'язаних з його виходом на зовнішній ринок та участю в зовнішньоекономічних операціях
Пісьмаченко Л. [10, с. 74]	поняття зовнішньоекономічна діяльність є складовою агрегованою економічною категорією, яка складається з окремих елементів і класифікується за типами, формами та видами
Леонов Я. [11]	форма господарювання, яка виходить за межі національних кордонів і пов'язана із залученням до багатоступінчатого циклу економічних відносин різнонаціональних їхніх суб'єктів
Багрова І. [12]	діяльність суб'єктів господарської діяльності України (частіше підприємств) та іноземних суб'єктів господарської діяльності (іноземних підприємств), яка базується на, взаємовідносинах і здійснюється або на території України, або за її межами
Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. [13, с. 34]	діяльність вітчизняних та чужоземних суб'єктів господарювання, що базується на взаєминах між ними і здійснюється як на території України, так і поза її межами
Мочерний С.В. [14, с. 264]	розуміння поняття ЗЕД дається з погляду сфери економічної діяльності підприємств, фірм, компаній і держави, пов'язаної із зовнішньою торгівлею, іноземними кредитами та інвестиціями, здійсненням спільних з іншими країнами проектів тощо. У цьому визначенні вже містяться конкретні напрямки здійснення означеної діяльності
Дроздова Г.М. [15]	сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних і оперативно-комерційних функцій підприємства, пов'язаних з його виходом на зовнішній ринок та участю в зовнішньоекономічних операціях

Кінець таблиці 1.1

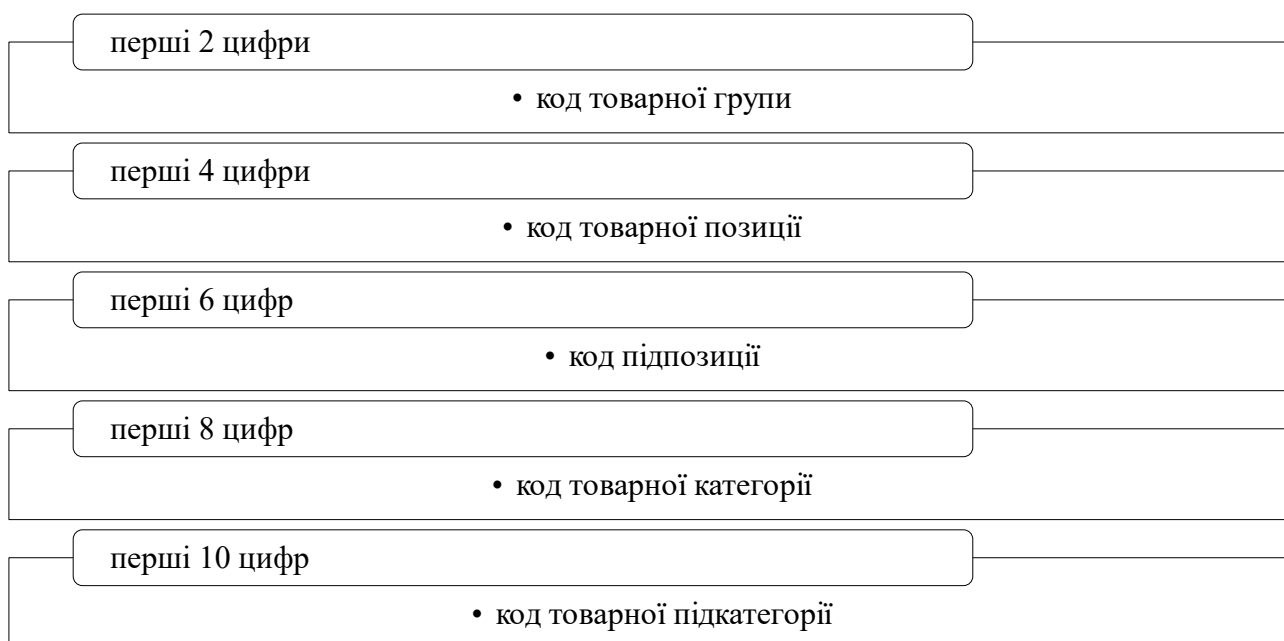
Фатенок-Ткачук А.О. [16, с. 6]	система міжнародних економічних відносин, які виникають між суб'єктами господарювання країн світу внаслідок виробництва, обміну і споживання товарів, послуг та ідей в умовах необмеженості потреб та ресурсів і на основі міжнародного поділу праці внаслідок виходу за межі національних господарств із метою максимізації прибутку. ЗЕД як процес є складним ланцюгом дій – від пошуку (зародження) підприємницької ідеї до її втілення в конкретний проект, який забезпечує виготовлення товарів, виконання роботи та надання послуг, конкурентоспроможних на міжнародних ринках
Машталір Я.П., Дроздова Г.М. [17]	сукупність зовнішньоекономічних операцій у сфері господарської діяльності, які здійснює підприємство з метою отримання прибутку через створення та реалізацію конкурентних переваг внаслідок виходу на світовий ринок

Джерело: власна розробка автора

Отже, варто зазначити, що визначення запропоноване ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» не виділяє конкретних напрямків даної діяльності та розкриває ЗЕД через поняття «господарська діяльність», яка включає будь-яку діяльність, у тому числі пов'язану з виробництвом та обміном благ, які виступають у формі товару.

Класифікація товарів здійснюється відповідно до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), яка є товарною номенклатурою Митного тарифу України. УКТ ЗЕД — є системою опису і кодування товарів. УКТ ЗЕД включає в себе правила класифікації товарів, набір кодів з описом товарів.

Структура коду УКТ ЗЕД наведена на рис.1.1.

Рисунок 1.1 – Структура коду УКТ ЗЕД

Джерело: складено за даними: [18]

В таблиці 1.2 представлено зовнішньоторговельний баланс України за 2020-2022 роки за основними групами УКТ ЗЕД.

Таблиця 1.2 - Зовнішньоторговельний баланс України за 2020-2022 роки (згідно з основними групами УКТ ЗЕД)

Групи УКТ ЗЕД	Опис	2020			2022		
		Експорт, %	Імпорт, %	Сальдо, млн дол. США	Експорт, %	Імпорт, %	Сальдо, млн дол. США
	Разом	100,00	100,00	-6778	100,00	100,00	-14652
01-24	Продовольчі товари	49,09	12,45	15696	57,17	10,84	17360
27	Продукція ПЕК	10,99	15,21	-2934	10,05	22,89	-8606
28-35, 37-40	Продукція нафтохімічного комплексу	5,11	20,55	-8361	4,08	16,83	-7684
44, 47-49	Деревина і вироби з деревини	3,89	2,59	411	5,18	1,63	1212
50-71	Промислові вироби	1,60	5,79	-2286	1,39	5,94	-2732
72-81	Чорні та кольорові метали	19,45	5,79	5774	14,38	4,48	3394

Кінець таблиці 1.2

84-90	Продукція машинобудівного комплексу	7,51	33,53	-14018	5,58	26,64	-12516
	Інше	2,35	4,08	-1060	2,18	10,70	-5050

Джерело: складено за даними: [19]

Дані таблиці 1.2 свідчать про сталу значну питому вагу реалізації (експорту) на зовнішніх ринках продовольчих товарів: 49,09 % і 57,17 % у 2020 та 2022 роках відповідно, що, в свою чергу призводить до вагомого зростаючого позитивного результату в зовнішньоекономічному балансі України: 15 696 млн дол. США та 17 360 млн дол. США у 2020 та 2022 роках відповідно.

Відповідно до Закону України «Про ЗЕД» в нашій країні суб'єктами ЗЕД здійснюються види діяльності, наведені на рис. 1.2.

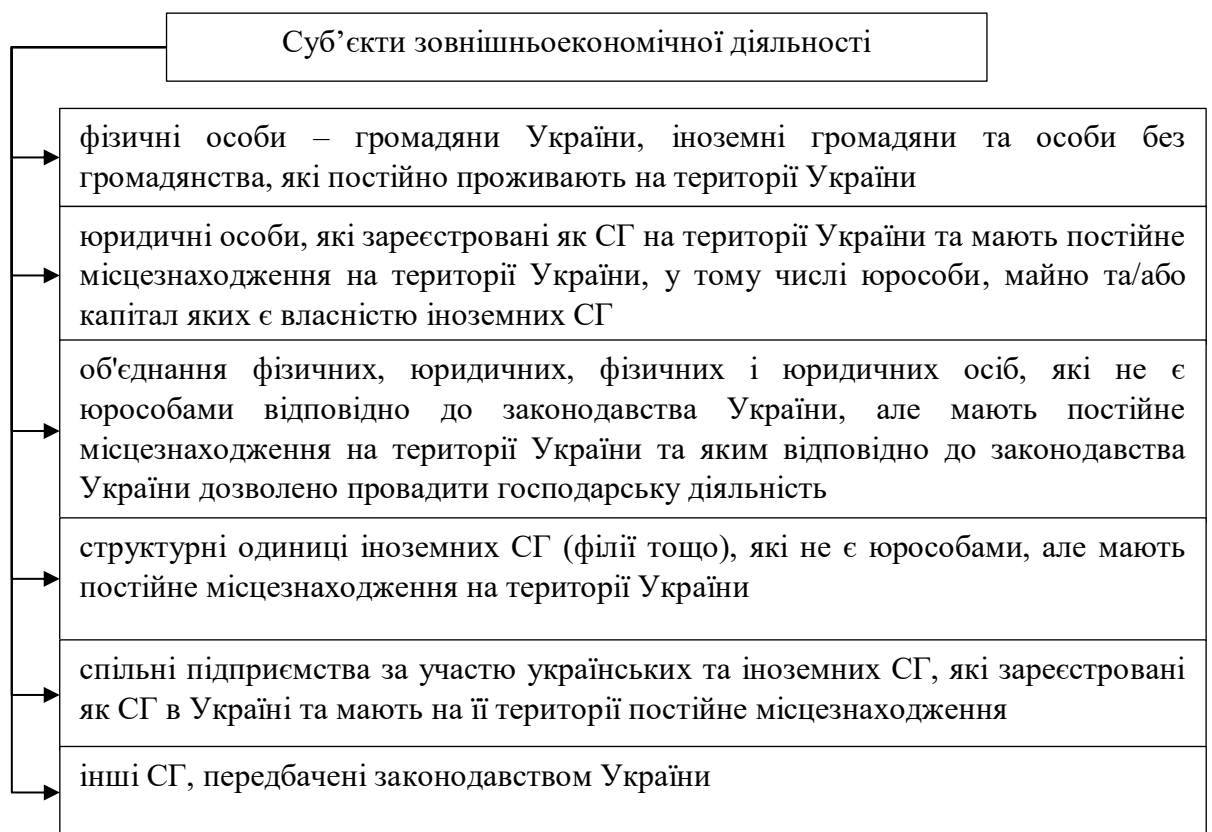
Види зовнішньоекономічної діяльності	
→	експорт та імпорт товарів, капіталів і робочої сили
→	надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності
→	наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності
→	навчання і підготовка спеціалістів на комерційній основі
→	міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України
→	кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності
→	створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних і страхових установ за межами України; створення іноземними суб'єктами господарської діяльності зазначених установ на території України у випадках, передбачених її законом
→	спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій і спільне володіння майном як на території України, так і за її межами
→	підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торгових марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку суб'єктів господарської діяльності
→	організація і здійснення діяльності в сфері проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, здійснюваних на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
→	організація і здійснення оптової, консигнаційної та роздрібною торгівлі на території України за іноземну валюту у випадках, передбачених законодавством України
→	товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності
→	орендні, у тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності
→	операції із придбання, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах і на міжбанківському валютному ринку
→	роботи на контрактній основі фізичних осіб з України з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території України, так і за її межами

Рисунок 1.2 – Види зовнішньоекономічної діяльності

Джерело: складено за даними: [3]

Суб'єктами ЗЕД є вітчизняні та іноземні суб'єкти господарської діяльності, що здійснюють господарську діяльність в зовнішньоекономічній сфері, маючи відокремлене майно та відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах майна, крім, передбачених законодавством, випадків.

Суб'єктами ЗЕД можуть бути всі суб'єкти господарської діяльності, наведені на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 - Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності

Джерело: складено за даними: [3]

Суб'єкти ЗЕД також класифікуються за правовим статусом, за місцем перебування та здійснення ЗЕД, за належністю капіталу тощо.

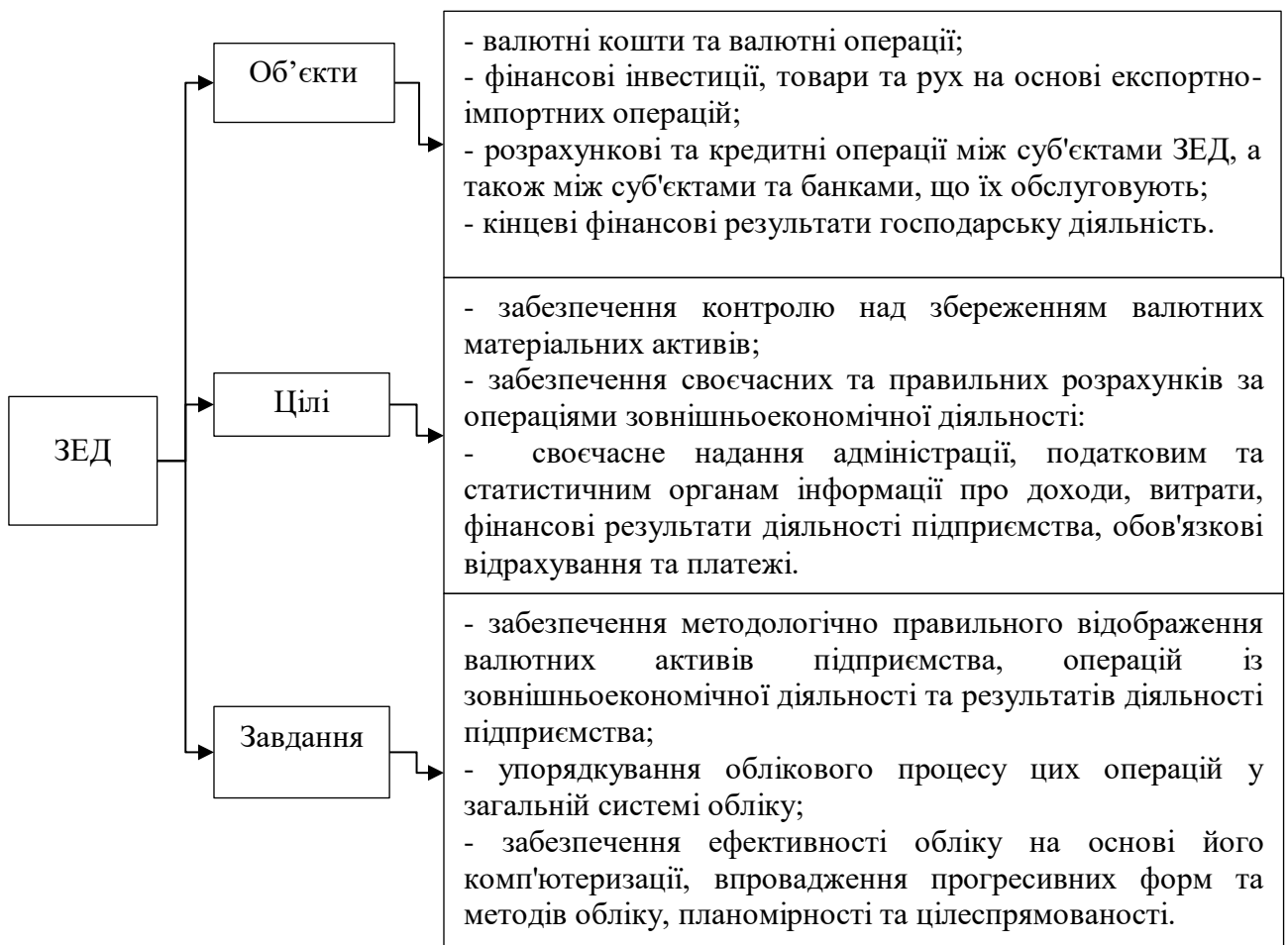
Ефективна діяльність суб'єктів ЗЕД допомагає підвищити рівень конкурентоспроможності, посилити позиції на міжнародному ринку та покращити ефективність своєї діяльності загалом [57].

Кожна країна має власну систему правил і принципів, якими пронизана її життєдіяльність. Економіка в цілому і облік ЗЕД діяльності не є виключенням.

В період постійних змін економічного середовища потужними інструментами у формуванні та зміцненні конкурентоспроможності організацій на внутрішньому та зовнішньому ринках є ефективна система обліково-аналітичного забезпечення підприємства та зовнішніх користувачів.

1.2. Особливості формування обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності

Організація та здійснення ЗЕД потребує дотримання певних цілей та ставить специфічні завдання перед бухгалтерським обліком. Об'єкти, цілі та завдання ЗЕД наведені на рис. 1.4.

Рисунок 1.4 – Об'єкти, цілі та завдання здійснення зовнішньоекономічної діяльності

Джерело: складено за даними: [20]

Наведені завдання вирішуються за допомогою таких загальноприйнятих принципів, як безперервна діяльність підприємства, повне розкриття інформації, реальність та ясність, сталість прийнятої методики відображення господарських операцій.

Для обліку операцій ЗЕД в Україні використовується національний план рахунків.

Основними випадками виникнення валютних операцій є:

- придбання та реалізація активів чи погашення зобов'язань в іноземній валюті;
- купівля-продаж послуг, ціни на які встановлені в іноземній валюті;
- позичок коштів у іноземній валюті та їх погашення;
- виконання валютного договору [58].

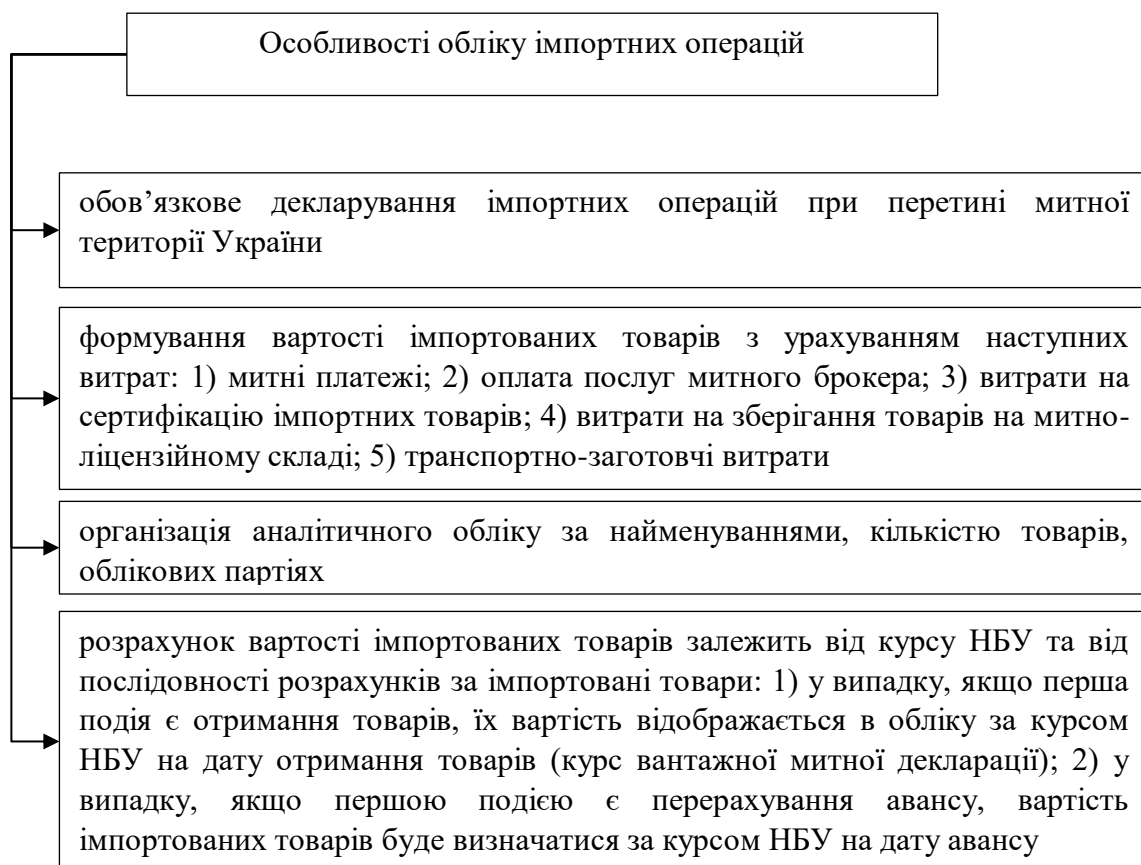
Підприємства можуть здійснювати як експортну, так і імпорتنу діяльність.

Імпорт — це товар або послуга, які виробляються в іноземній країні та продаються на внутрішньому ринку.

Обов'язковими документами при імпорті є:

- контракт;
- документи імпоротної фірми-постачальника;
- транспортно-експедиційні документи на навантажувально-розвантажувальні роботи і транспортні послуги;
- документи на послуги із зберігання товару;
- розрахункові документи на сплату мита, зборів та інших податків;
- сертифікати походження – документи, необхідні для підтвердження країни-виробника товару [21].

Облік імпортованих товарів має ряд особливостей, наведених на рис. 1.5.

Рисунок 1.5 – Особливості обліку імпортних операцій

Джерело: складено за даними: [22]

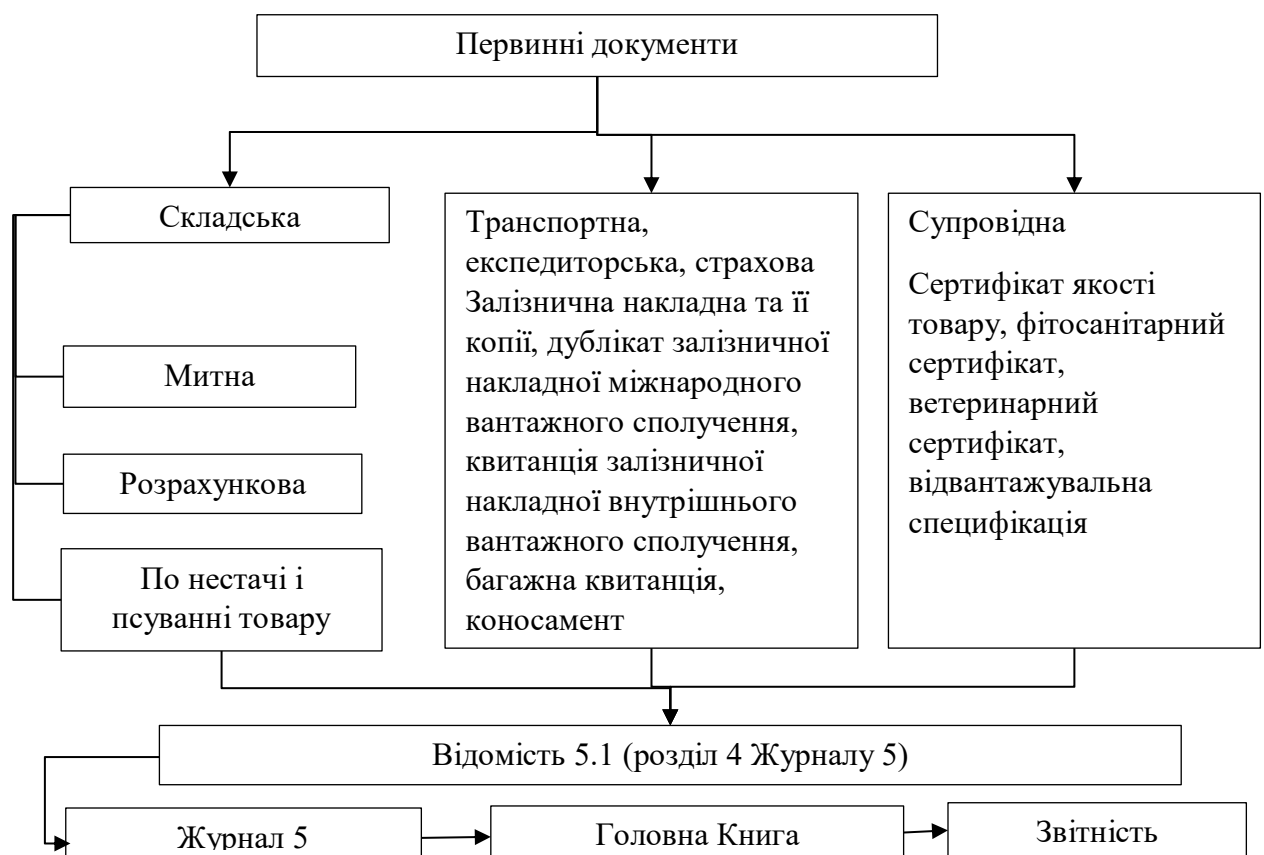
На рахунку 28 «Товари» ведеться синтетичний облік товарів, які імпортовані. Ці товари відображаються в обліку в залежності від місця їх зберігання з моменту їх одержання за обліковими цінами (купівельними або продажними цінами). Облікова ціна може відрізнитися на одному товарі залежно від його місцезнаходження та умов поставок. Імпортовані товари є запасами.

Первісною вартістю імпортних товарів є їх митна вартість, яка в свою чергу є контрактною вартістю, перерахованою за курсом НБУ на дату ввезення. Даний розрахунок первісної діє за умови післяоплати за товар. Проте у випадку перерахунку авансу за імпортні товари, то їх первісна вартість буде відрізнитися від митної.

Пасивний рахунок 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» використовується для розрахунку з іноземними постачальниками. Облік

ведеться в національній та іноземній валюті паралельно. За умови післяоплати даний рахунок є монетарною статтею, тому необхідно визначати курсові різниці на дату балансу та на дату здійснення операції. Якщо курс іноземної валюти зріс, то така курсова різниця відображається на рахунку 945 «Втрати від операційної курсової різниці», а якщо зменшився – на рахунку 714 «Дохід від операційної курсової різниці». З подальшим відображенням у складі фінансових результатів на рахунку 791 «Результат операційної діяльності» [23].

Рекомендовано вести аналітичний облік розрахунків з імпортних операцій в розрізі країн, а всередині їх – в розрізі постачальників. Аналітичний облік імпортних поставок ведеться за місцями зберігання і товарними партіями, при визначенні ознак яких береться до уваги: характер товару, зберігання вантажу [59]. Для аналітичного обліку запасів, крім товарів, призначена Відомість 5.1, для товарів – розділ 4 Журналу 5. Узагальнення інформації в синтетичному обліку здійснюється за допомогою Журналу 5 (рис. 1.6).

Рисунок 1.6 - Документування операцій з руху імпортованих цінностей

Джерело: складено за даними: [24]

Порядок відображення в обліку імпорту товарів відображено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 - Облік господарських операцій при імпорті товарів

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Перераховано грошові кошти для купівлі доларів	333 «Інші кошти»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
Перераховано уповноваженому банку суму збору до Пенсійного фонду 1%	333 «Інші кошти»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
Зараховано на валютний рахунок іноземну валюту	312 «Поточні рахунки в ін. валюті»	333 «Інші кошти»
Нарахована сума комісійної винагороди	92 «Адміністративні витрати»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
Сплатена сума комісійної винагороди	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	333 «Інші кошти»
Нараховано збір до Пенсійного фонду	92 «Адміністративні витрати»	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»
Перераховано уповноваженим банком суму збору до Пенсійного фонду	651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	333 «Інші кошти»
Зараховано на поточний рахунок залишок коштів	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	333 «Інші кошти»
Перераховано постачальнику іноземну валюту як авансовий платіж	371 «Розрахунки за виданими авансами»	312 «Поточні рахунки в ін. валюті»
Перераховано кошти на митницю	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
Нараховано: митні послуги	92 «Адміністративні витрати»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
мито	201 «Сировина й матеріали»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
відображено податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
Оприбутковано матеріали	201 «Сировина й матеріали»	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»
Здійснено взаємозарахування заборгованостей	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»

Джерело: складено за даними: [25]

Експорт – це товар або послуга, вироблені на митній території України та продані за її межі.

Для визнання доходів від експортних необхідно керуватися П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [26], відповідно до якого операції в іноземній валюті первинно відображаються у валюті звітності через перерахунок суми в іноземній валюті по курсу на дату здійснення операції, тобто визнання доходів. Дохід від реалізації відображається, коли права власності перейшли продавця до покупця. В обліку така операція здійснюється за дебетом рахунку 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» і кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації» [27].

Наведемо відображення в облік господарських операцій при експорті товарів (див. табл. 1.4).

Таблиця 1.4 - Облік господарських операцій при експорті товарів

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Отримано аванс від нерезидента	312 «Поточні рахунки в ін. валюті»	681 «Розрахунки за авансами одержаними»
Здійснено перерахунок курсової різниці залишку валютних коштів на кінець звітного періоду	312 «Поточні рахунки в ін. валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
Списано на фінансовий результат доходи від зміни курсових різниць	714 «Дохід від операційної курсової різниці»	79 «Фінансові результати»
Відвантажено товари нерезиденту по курсу НБУ на дату отримання авансу	362 «Розрахунки з іноземними покупцями»	702 «Дохід від реалізації товарів»
Списано витрати збуту на фінансовий результат	79 «Фінансові результати»	93 «Витрати на збут»
Відображено собівартість реалізованих товарів	902 «Собівартість реалізованих товарів»	28 «Товари»
Списано собівартість на фінансовий результат	79 «Фінансові результати»	902 «Собівартість реалізованих товарів»
Списано дохід на фінансовий результат	702 «Дохід від реалізації товарів»	79 «Фінансові результати»

Джерело: складено заданими: [60]

Організація обліково-аналітичного забезпечення підприємств повинна забезпечувати точність і обґрунтованість організації ведення обліку господарської діяльності як загалом, так і сфери ЗЕД зокрема. Своєчасні господарські операції повинні бути документально оформлені для достовірності даних. Повинен бути контроль за витратами та виконанням прогнозних показників. Також облік повинен бути гнучким і здатним змінюватися при виникненні особливих обставин. Це забезпечить автоматизація.

1.3. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства в Україні

Регулювання ЗЕД діяльності в Україні поєднує складові, наведені на рис.1.7.

Рисунок 1.7 - Регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Джерело: складено за даними: [28]

Державне регулювання ЗЕД в Україні реалізується через загальнодержавні та спеціальні органи державного регулювання (рис. 1.8).

Рисунок 1.8 - Органи державного регулювання ЗЕД

Джерело: складено за даними: [3]

Вітчизняні і міжнародні нормативні документи регулюють сферу зовнішньоекономічних відносин в Україні та встановлюють вимоги щодо здійснення ЗЕД.

Основними такими документами є Митний, Господарський, Цивільний та Податковий кодекси. Також ЗЕД регулюють інші законодавчі акти, інструкції, положення, роз'яснення, наведені в табл.1.5.

Таблиця 1.5 - Нормативно-правова база ЗЕД

№ з/п	Законодавчо-нормативні документи	Сфера регулювання
1	Постанова Кабінету Міністрів України від 21.04.1998 №524«Про державний збір за видачу разових (індивідуальних) ліцензій із суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що порушили Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [29]	Встановлює посилення відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності за порушення законодавства України під час здійснення зовнішньоекономічних операцій

Кінець таблиці 1.5

2	Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2005 № 362 «Про встановлення розміру збору за видачу експортних (імпортних) ліцензій» [30]	Встановлює розмір збору за видачу ліцензії на експорт (імпорт) товарів
3	Наказ Міністерства економіки України від 14.09.2007 № 302 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо ліцензування імпорту товарів та внесення змін до Порядку розгляду заявок на видачу ліцензій у сфері нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Міністерстві економіки України» [31]	Визначає процедуру оформлення та видачі Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та вповноваженими на це органами виконавчої влади ліцензій на імпорт товарів (далі - ліцензія), що підлягають ліцензуванню відповідно до законодавства України.
4	Наказ Міністерства економіки України від 09.09.2009 № 991 «Про порядок ліцензування експорту товарів» [32]	Визначає єдиний порядок оформлення та видачі ліцензій на експорт товарів (далі - ліцензія) Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, відповідним республіканським органом Автономної Республіки Крим, структурними підрозділами обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (далі - уповноважений орган).
5	Наказ «Про застосування спеціальної санкції - індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України» [33]	Визначає застосування спеціальних санкцій - індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності на території України до іноземних суб'єктів господарської діяльності
6	Закон України «Про міжнародне приватне право» [34]	Встановлює порядок урегулювання приватноправових відносин, які хоча б через один із своїх елементів пов'язані з одним або кількома правопорядками, іншими, ніж український правопорядок.
7	Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [3]	Запроваджує правове регулювання всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні, включаючи зовнішню торгівлю, економічне, науково-технічне співробітництво, спеціалізацію та кооперацію в галузі виробництва, науки і техніки, економічні зв'язки в галузі будівництва, транспорту, експедиторських, страхових, розрахункових, кредитних та інших банківських операцій, надання різноманітних послуг

Джерело: власна розробка автора

Крім того, облік ЗЕД має відповідати вимогам ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, а також П(С)БО, зокрема: П(С)БО 21 «Вплив зміни валютних курсів», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 9 «Запаси» та ін.

2. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Методологія дослідження обліково-аналітичного забезпечення підприємства.

Розглянемо методику дослідження обліково-аналітичного забезпечення підприємства для організації в контексті гармонізації глобальної економіки. Обліково-аналітичне забезпечення управління організаціями включає наступні взаємодіючі підсистеми:

а) підсистему бухгалтерського обліку (поєднання різних видів обліку: фінансовий облік, управлінський облік, податковий облік, соціальний облік, екологічний облік, стратегічний та інші види обліку, які розвиваються в рамках логічної конвергенції обліково-економічного підходів);

б) аналітична підсистема (фінансовий аналіз, управлінський аналіз (контролінг), податковий аналіз, соціальний аналіз, стратегічний аналіз тощо);

в) підсистема контролю (система внутрішнього контролю підприємства, внутрішнього та зовнішнього аудиту); які на основі виконання основних функцій управління, використовуючи методи і прийоми обліку, аналізу та контролю здійснюють обробку, систематизацію, аналіз і моніторинг соціально-економічної інформації та різних видів облікових даних з урахуванням їх специфіки з різною архітектонікою системи обліку всередині організації [61].

Вдосконалення організації неможливе без удосконалення методології та методик, що використовуються в рамках обліково-аналітичних систем, розроблених на основі ключових теорій і концепцій обліку, аналізу та контролю.

Головне завдання – створення підґрунтя для ефективного прийняття рішень в адміністративному управлінні. Структура обліково-аналітичної системи визначає конфігурацію та види використовуваної інформації.

Обліково-аналітична система комерційної організації забезпечує виконання основних функцій управління з метою прийняття раціональних управлінських рішень. Основою обліково-аналітичної системи є підсистема бухгалтерського обліку, оскільки інформація, яка використовується для аналізу та контролю, накопичується та обробляється в ній. Бухгалтерське забезпечення включає: законодавчу та нормативну інформацію, дані з різних типів рахунків (адміністративних, соціальних, прогнозних, стратегічних, екологічних тощо), а також незареєстровану інформацію [62].

Основною проблемою, з якою стикаються підприємства при управлінні доходами, є налагодження такого обліково-аналітичного забезпечення, яке б відповідало стратегії розвитку підприємства, було б достатньо гнучким у контексті зміни стратегії розвитку всього бізнесу або його окремих напрямів, і який би забезпечував контроль за отриманими доходами та був би економічно виправданим з точки зору інвестування в побудову такого обліково-аналітичного забезпечення.

Важливим інструментом своєчасного та якісного інформаційного забезпечення різних рівнів управління є збалансована система показників, яка передбачає роботу за ключовими показниками ефективності.

Роль обліково-аналітичного забезпечення при роботі полягає в методологічному та інформаційному забезпеченні їх застосування, що реалізується шляхом розробки переліку показників, визначення методики їх розрахунку з урахуванням слабких ланок обліково-аналітичної системи, а також систематичне надання відповідної обліково-аналітичної інформації на різних рівнях управління.

Підготовка інформації для стратегічного управління повинна бути максимально автоматизована, особливо якщо йдеться про середні та великі підприємства ресторанного господарства зі складною організаційною структурою. В іншому випадку швидкість і якість наданої інформації можуть не відповідати динамічним потребам управління. Така автоматизація може здійснюватися на базі обліково-аналітичної програми в окремому модулі або в

спеціальній програмі, якщо технічні можливості існуючого програмного забезпечення не дозволяють це зробити [63].

При виборі між двома вищезазначеними варіантами, за відсутності технічних обмежень, слід віддати перевагу першому варіанту, оскільки будь-яка синхронізація довідників і передача необхідних обліково-аналітичних даних для розрахунку зумовлена ризиком помилки і вимагає додаткових процедур контролю.

Наступним кроком є вибори за якими можна буде оцінити виконання стратегічних цілей. Показники виводяться зі стратегічних карт, всупереч думці, що ця система показників є просто автономною системою внутрішньої звітності. Проте слід зазначити, що в основному при розробці на підприємствах приділяється надмірна увага фінансовим результатам як мірилу успіху, тоді як прибуток є результатом комплексу взаємопов'язаних дій у прогнозуванні розвитку працівників, задоволеності споживачів та бізнесу, вдосконалення процесу.

Серед стратегічних завдань першого порядку обрано: підвищення маржинальності існуючого меню страв і покупних товарів; зростання доходів за рахунок стимулювання продажу страв і покупних товарів; підвищення популярності бренду; підвищення рентабельності існуючих ресторанів ресторанного господарства; зменшення збитків неприбуткових об'єктів; скорочення витрат центрального офісу; підвищення кваліфікації персоналу; відкриття закладів ресторанного господарства існуючого формату проект; відкриття ресторанів нового формату проект.

Перелік показників може бути вдосконалений у процесі роботи та при створенні інформаційного забезпечення, необхідного для розрахунку окремих показників. Однак слід уникати частої зміни показників для різних рівнів управління.

Варто зазначити, що підприємствам, які починають процес стратегічного управління та дають змогу оцінити таке управління, необов'язково на перших етапах використовувати набір незрозумілих для менеджерів і складних для

оцінки показників, які розраховуються і не можуть бути реалізовані оперативно для відстеження динаміки їх зміни. Розширення переліку показників, використання більш інформативних нефінансових показників має здійснюватися поступово, з удосконаленням інформаційної бази та відповідними роз'ясненнями порядку впливу підрозділів на такі показники [64].

Важливим етапом для підприємства є перевірка наявності слабких ланок в обліково-аналітичній програмі та інших базах даних, де знаходиться інформація, необхідна для розрахунків, що може вплинути на швидкість отримання інформації та її якість.

Отже, методологічна складова облікового забезпечення ЗЕД включає в себе засади ведення обліку та розкриває інформацію про об'єкти та методи оцінки обліку ЗЕД, принципи, від яких залежать облікові процедури, використання плану рахунків та правильність відображення операцій у сфері ЗЕД, достовірне відображення інформації в первинних документах та регістрах синтетичного й аналітичного обліку та раціональна побудова цих регістрів.

Складові обліково-аналітичного забезпечення підприємства наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Складові обліково-аналітичного забезпечення підприємства

Назва складової	Зміст	Розкриття інформації
Методична складова	містить у собі тлумачення законів і стандартів бух. обліку і фін. звітності, методичні вказівки, рекомендації, інструкції щодо їх застосування або обліку окремих міжнародних госп.-фін. операцій	<ul style="list-style-type: none"> – порядок проведення первісної оцінки, переоцінки об'єктів бухгалтерського обліку ЗЕД та порядок їх облікового відображення на рахунках бухгалтерського обліку; облікова одиниця; – порядок визнання та оцінки іноземної валюти; – порядок відображення в обліку курсових різниць; – порядок визнання доходів і витрат за операціями ЗЕД; – порядок формування вартості експортно-імпоротної продукції; – порядок обліку розрахунків з іноземними контрагентами, за податками і платежами; – порядок обліку транспортно-заготівельних витрат; – порядок обліку зобов'язань і майна, які підлягають відображенню на позабалансових рахунках; – порядок визначення фінансового результату; – синтетичний та аналітичний облік операцій ЗЕД;

Кінець таблиці 2.1

		- фінансовий, управлінський та податковий облік операцій ЗЕД.
Організаційна складова	містить у собі визначення організаційної будови бухгалтерської служби і регламентування роботи облікового апарату	<ul style="list-style-type: none"> – форма організації і ведення обліку; – побудова організаційної структури облікової служби; – розподіл працівників за ділянками облікової роботи та розподіл; – розподіл функціональних обов'язків серед облікового персоналу.
Технічна складова	містить у собі забезпечення раціоналізації ведення обліку	<ul style="list-style-type: none"> – робочий план рахунків (як правило, формується з урахуванням використовуваних видів іноземної валюти, географічного розташування контрагентів, виду обраної формули Інкотермс відповідно до моменту передачі ризиків і зобов'язань, виду експортованого чи імпортованого товару, виду монетарної статті; інших ознак); – перелік і форми первинних документів, облікових реєстрів і внутрішньої звітності; – порядок і графік документообігу; – засоби автоматизації і комп'ютеризації облікового процесу.

Джерело: складено за даними: [35]

У контексті складання облікової політики за міжнародними операціями підприємства можна виділити наступні аспекти обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД:

- формування показників бухгалтерської звітності, яка розкриває як фінансові, так і нефінансові показники ЗЕД;
- порядок визнання доходів і витрат ЗЕД, пов'язаних з оцінкою активів, зобов'язань і виникненням курсових різниць;
- документування операцій на попередніх етапах ЗЕД у цілях забезпечення визнання в обліку окремих витрат, пов'язаних підготовкою до укладання зовнішньоекономічних контрактів;

- робочий план рахунків підприємства у частині обґрунтування використання окремих рахунків для обліку специфічних операцій ЗЕД;
- організаційні аспекти бухгалтерського обліку у частині налагодження комунікаційних зв'язків між структурними підрозділами підприємства, що мають як пряме, так і посереднє відношення до ЗЕД [36, 65].

2.2. Методичні підходи до аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Для багатьох підприємств ЗЕД відіграє важливу роль, будучи інструментом набуття конкурентоспроможності та економічної спроможності. Зміни безперервно відбуваються у світовій економіці, пов'язані з інтеграційними процесами, лібералізацією міжнародних ринків, прискоренням науково-технічного прогресу, сприяють процесу міжнародної глобалізації. У свою чергу, з урахуванням впливу глобалізації на економіку країн, на мікро- та макrorівнях, а також враховуючи подвійність ці процеси підприємства мають проаналізувати поточну ситуацію та спробувати прийняти рішення, які б показували лише позитивний ефект [37].

Аналіз ЗЕД підприємства – один з найбільш популярних напрямків в Україні. Підприємці хочуть мінімізувати фінансові та юридичні ризики, пов'язані з імпортною чи експортною торгівлею.

Аналіз ЗЕД організації включає роботу з різними аспектами роботи тієї чи іншої компанії:

- бухгалтерська система підприємства;
- аналіз роботи персоналу, оцінка їхньої продуктивності;
- облік всіх матеріальних ресурсів, із якими працює фірма;
- ретельна перевірка усієї фінансової та юридичної документації тощо.

Всі ці заходи спрямовані на одне – зробити комплексний облік та аналіз зовнішньоекономічної діяльності, а далі – розробити стратегію подальшої поведінки бізнесу на світовому ринку [38].

Метою аналізу зовнішньоекономічної діяльності фірми є оцінка її ролі в діяльності підприємства і виявлення внутрішньогосподарських резервів.

Мобілізація резервів забезпечує більш точне виконання зобов'язань, сприяє зниженню собівартості операцій, зменшенню непродуктивних витрат і таким чином підвищенню віддачі коштів, що використовуються при проведенні зовнішньоекономічних операцій, та ефективності самих операцій. В результаті покращується фінансове становище підприємства загалом.

Аналіз ЗЕД підприємства є комплексним системним вивченням проведення міжнародних операцій з метою об'єктивної оцінки досягнутих результатів, виявлення факторів відхилення та шляхів підвищення ефективності ЗЕД.

Аналіз всебічно досліджує діяльність підприємства на міжнародному ринку за допомогою різноманітних джерел інформації та прийомів економічного аналізу.

Системність аналізу ЗЕД дозволяє згуртувати в єдину систему різні напрями дослідження.

Аналіз ЗЕД має три основні фази. На першій – з'ясовується доцільність укладання контракту та його переваги щодо зовнішньоекономічного співробітництва. При цьому визначають цілі та пріоритети, варіанти співробітництва, ресурсні можливості, стратегію і тактику діяльності. Друга фаза відбувається при реалізації угод ЗЕД. В даній фазі досліджується раціональність використання ресурсів, виявляються небажані відхилення від первинних завдань, виявляються зміни умов. Під час третьої фази відбувається оцінка виконання угод ЗЕД, фінансових результатів, втрачених можливостей та вигоди; коригується стратегія ЗЕД, шукаються нові форми міжнародної діяльності [39].

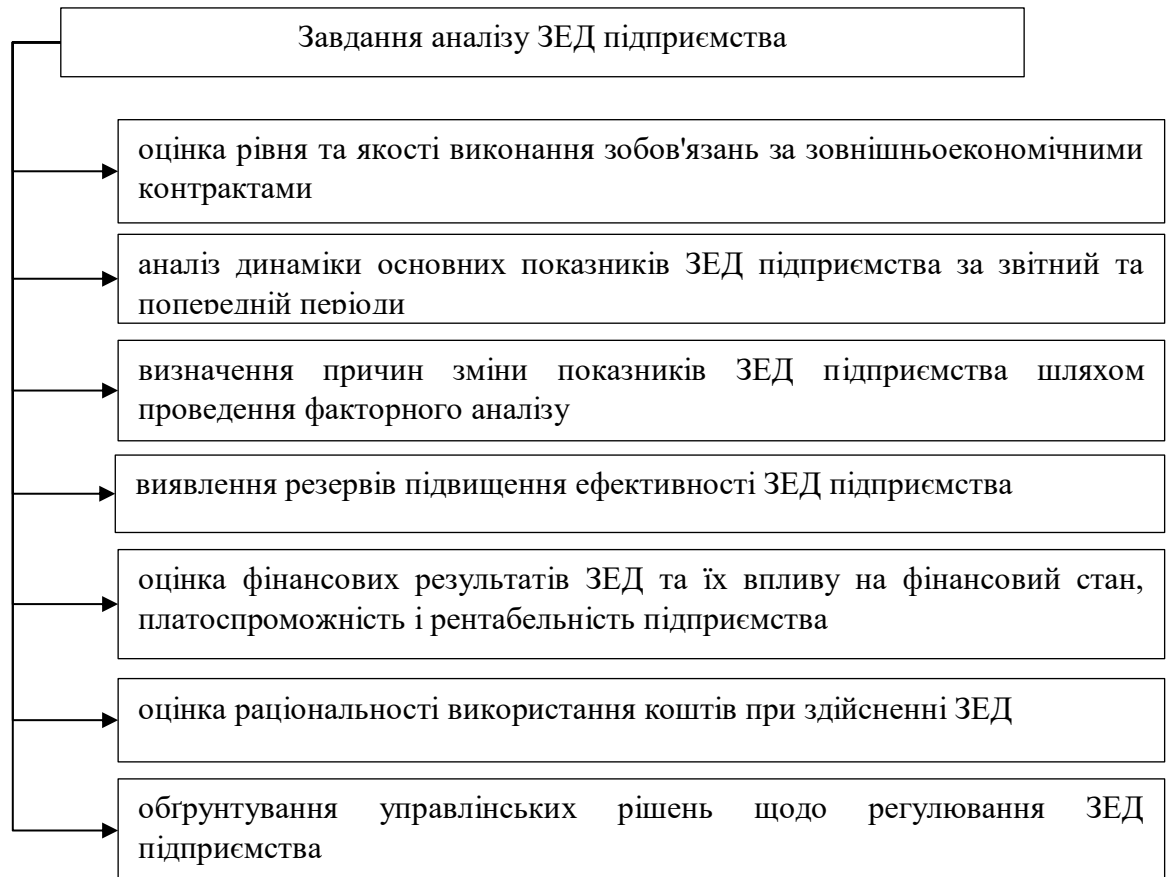
Предметом аналізу ЗЕД підприємства є здійснення господарської діяльності підприємства на зовнішніх ринках; економічна ефективність і кінцеві результати цієї діяльності, які складаються під впливом різноманітних факторів і отримують відображення через систему економічної інформації.

Об'єктом аналізу ЗЕД є підприємства, об'єднання різних форм власності.

Метою аналізу ЗЕД вітчизняних підприємств є визначення впливу зовнішньоторговельних операцій на показники фінансово-господарської діяльності організацій та оцінка перспектив їх розвитку. Результати аналізу можуть використовуватись кредиторами та інвесторами.

Завдання аналізу ЗЕД підприємства наведені на рис. 2.1.

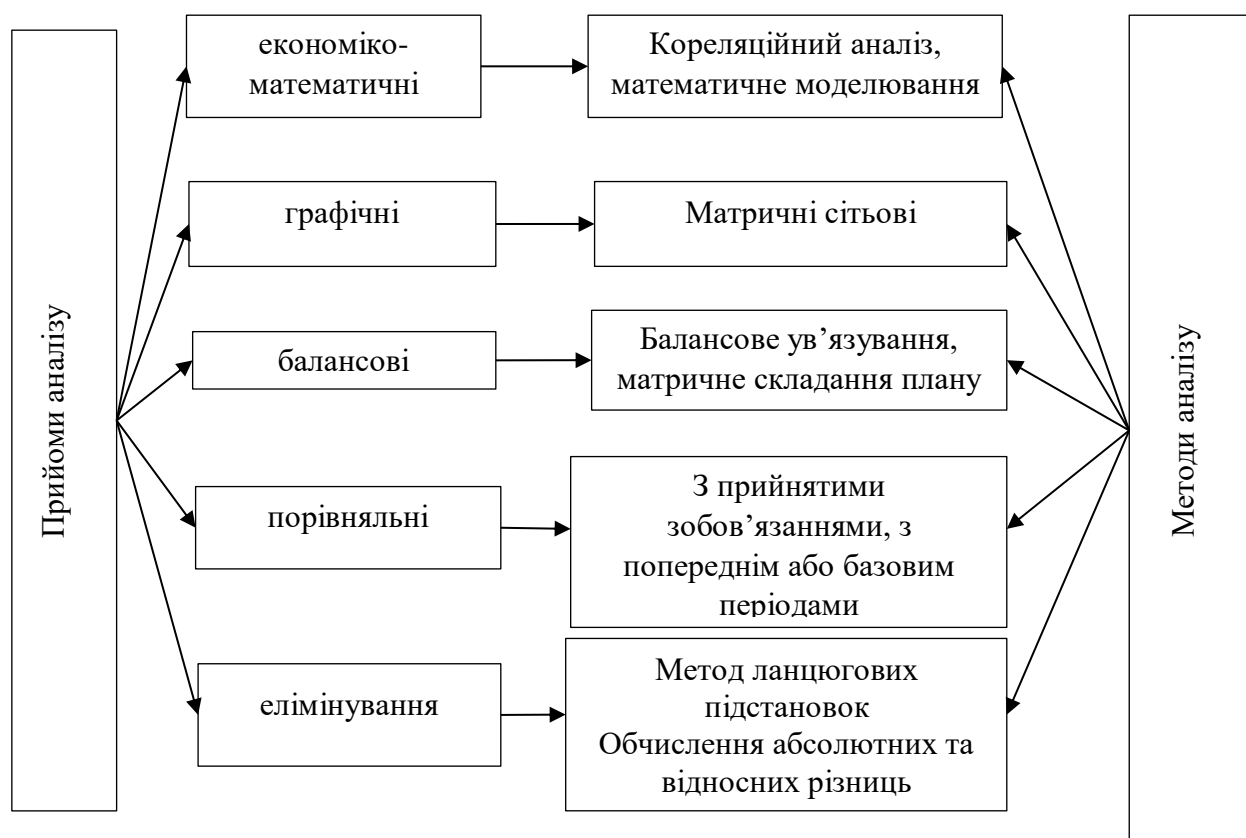

Рисунок 2.1 - Завдання аналізу ЗЕД підприємства

Джерело: складено за даними: [40]

Методика аналізу ЗЕД підприємства включає в себе розробку системи аналітичних показників та низку прийомів і методів дослідження, що використовуються під час обробки економічної інформації згідно з цілями.

Методи і прийоми аналізу ЗЕД підприємства наведені на рис. 2.2.

Рисунок 2.2 - Прийоми та методи аналізу ЗЕД підприємства

Джерело: складено за даними: [41]

Упорядкована певна кількість показників, кожен з яких розкриває кількісну або якісну сторону ЗЕД є системою аналітичних показників. Поділ такої системи на групи наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Показники ЗЕД підприємства

Група показників	Назва групи	Види показників
1 група	Абсолютні показники	обсяг експорту та імпорту; обсяг накладних витрат на експорт/імпорт; середній залишок коштів; кількість отриманих рекламацій; сума рекламацій; кількість задоволених рекламацій; перевага покупцями торговельної марки фірми; обсяг експорту нових товарів;
2 група	Відносні показники	а) індекси динаміки: індекси вартості; фізичного обсягу; ціни; кількості (наприклад, динаміка частки світового, європейського ринків, частка нових товарів в експорті, які з'явилися на ринках за останні 5 років, частка зниження витрат, яка одержана за рахунок використання нових технологій тощо); б) коефіцієнти виконання зобов'язань з експорту та імпорту: за вартістю; в) середня тривалість обороту експортної (імпортної) операції;

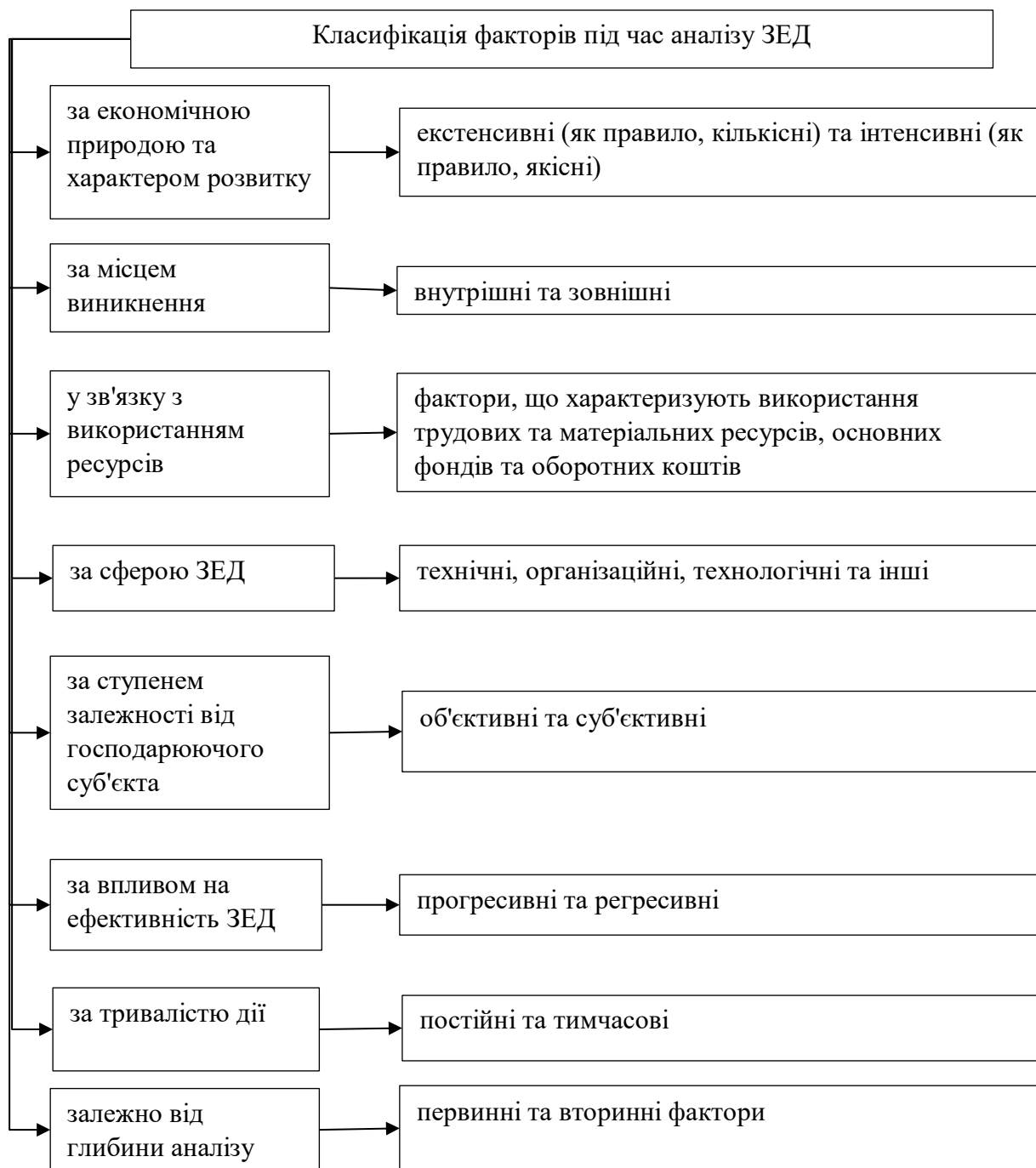
Кінець таблиці 2.2

		г) коефіцієнт віддачі коштів від експортних/імпортних операці.
3 група	Показники структури	товарна структура експорту / імпорту; географічна структура експорту / імпорту; структура накладних витрат на експорт / імпорт;
4 група	Показники ефективності (ефекту)	валютна ефективність експорту/імпорту; ефективність експорту/імпорту; рентабельність експорту/імпорту; економічний ефект експорту/імпорту; інтегральний економічний ефект від експортно-імпортної діяльності; ефективність реалізації експортної продукції на внутрішньому ринку; ефективність придбання і використання імпортного обладнання; ефективність придбання та продажу ліцензій тощо.

Джерело: складено за даними: [42]

Під час аналізу ЗЕД необхідно враховувати фактори, які мають вплив на результати діяльності підприємства на зовнішньому ринку. Фактори – це умови або причини зміни господарських процесів. Відповідно, на результати ЗЕД підприємства може впливати значна кількість факторів серед яких можна виділити податкову політику порядок міжнародних розрахунків, стан економічного і політичного середовища в країнах, законодавство контрагентів, популярність підприємства на міжнародному ринку тощо.

Класифікація факторів під час аналізу ЗЕД, наведено на рис. 2.3.

Рисунок 2.3 - Класифікація факторів під час аналізу ЗЕД

Джерело: складено за даними: [38]

Всі чинники мають різний вплив, через це фактори бувають основними та другорядними. Один і той самий фактор може бути як основним, так і другорядним в залежності від обставин.

Класифікації аналізу ЗЕД наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Класифікації аналізу ЗЕД

Ознака	Класифікація
За ознакою кола питань, що вивчаються	- комплексний аналіз, який охоплює всю сукупність взаємопов'язаних показників структурної одиниці (спеціалізована фірма, валютний, фінансовий, технологічний та інші відділи), які повністю або частково відображають ЗЕД у господарському, виробничо-комерційному, фінансовому аспектах; - тематичний аналіз спрямований на вивчення окремих показників або актуальних питань підприємства (наприклад, дослідження реалізації товарів на різних ринках).
За часовою ознакою	перспективний; ретроспективний; оперативний
За аспектами дослідження	фінансово-економічний; аналіз ефективності управління; функціонально-вартісний; техніко-економічний; інвестиційний; маржинальний (базується на групуванні витрат на змінні та постійні)
Залежно від суб'єктів, які проводять аналіз	внутрішній і зовнішній аналіз

Джерело: складено за даними: [43]

До інформаційної бази аналізу ЗЕД включаються:

- фінансова, податкова, статистична звітність;
- нормативно-правові акти, що регулюють ЗЕД підприємства;
- технічна документація;
- первинні документи;
- облікові реєстри та дані рахунків бухгалтерського обліку;
- матеріали аудиторських перевірок та ревізій;
- показники бізнес-плану та розрахунки до нього;
- матеріали маркетингових досліджень, рекламні проспекти;
- інформація періодичних видань;
- матеріали спеціальних статистичних досліджень тощо.

Сукупність показників, що рекомендуються для оцінки фінансового стану суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, представлено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Показники оцінки фінансового стану підприємств ЗЕД

Найменування	Формула розрахунку	Нормативні значення
Показники платоспроможності		
Коефіцієнт маневреності власних коштів	(Власний, капітал - Необоротні активи)/ Запаси	>0, збільш
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	(Власний капітал-Необоротні активи)/ Оборотні активи	>0,1
Коефіцієнт незалежності	Власний капітал /Активи	> 0,5
Показники ліквідності активів		
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи /Поточні зобов'язання	> 1,1-1,5
Коефіцієнт поточної Ліквідності	(Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов'язання	> 1
Коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності	(Поточні фінансові інвестиції + Кошти та їх еквіваленти) /Поточні зобов'язання	> 0,2
Показники рентабельності		
Коефіцієнт рентабельності продажу	Чистий прибуток /Чистий дохід (виручка) від реалізації	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності основної діяльності	Чистий прибуток /Собівартість реалізації	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Чистий прибуток /Власний капітал	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності активів	Чистий прибуток /Активи	>0 збільш
Показники ділової активності		
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	Чистий дохід/ Залишкова вартість основних фондів	збільш.
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід (виручка від реалізації)/ Оборотні активи	збільш.
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Собівартість реалізації /Запаси	збільш.
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід/ Дебіторська заборгованість	збільш.
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чистий дохід/ Поточні зобов'язання	збільш.

Джерело: складено за даними: [40]

Вимоги до бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств, що беруть участь у процесі міжнародного обміну товарами та послугами, суттєво вищі за ті, що пред'являються до організацій, які не виходять на зовнішній ринок.

Під час проведення аналізу необхідно враховувати ряд особливостей:

- велика тривалість здійснення операцій з експорту та імпорту товару в часі внаслідок значної віддаленості один від одного учасників зовнішньоекономічної угоди (покупця та продавця товару);
- необхідність перетину товаром митного кордону, зумовлена тим, що з учасників зовнішньоекономічної угоди (покупець чи продавець товару) обов'язково перебуває поза кордоном;
- здійснення розрахунків між покупцем та продавцем товару в іноземній валюті в переважній більшості випадків;
- сполученість просування товару від продавця до покупця з великими витратами, які несуть обидва учасники зовнішньоекономічної угоди (кожен із них у частині, обумовленій конкретною базовою умовою поставки);
- наявність великої кількості місць виникнення витрат, тобто необхідність залучати різні організації, які надають послуги чи виконують роботи з просування експортного чи імпортного товару [66, 68].

При проведенні аналізу необхідно враховувати низку факторів, зумовлених:

- збільшенням часу та відстані здійснення угод, що тягне за собою підвищення кредитних ризиків та строків виконання контрактів;
- зміною курсів іноземних валют, що призводить до появи додаткового вигляду комерційного ризику – валютного;
- відзнаками в законодавчих актах, нормах та правилах договірних відносин у різних державах, що суттєво ускладнює проведення взаєморозрахунків між контрагентами та збільшує податковий тягар;
- кон'юнктурністю поточного законодавства конкретної країни, що призводить до додаткових ризиків, зумовлених суверенністю кожної держави, її поточними економічними та політичними інтересами [44].

Крім того, при аналізі зовнішніх зв'язків підприємств необхідно враховувати додаткові вимоги під час укладання комерційних договорів з міжнародних постачання та розрахунків. На зовнішньому ринку набагато більш тонкі та складні вимоги до умов постачання, визначення ціни контракту і до форм розрахунків. Наприклад, поширені такі форми розрахунків, як акредитивна, чекова та вексельна.

3. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ТОВ СП «НІБУЛОН»

3.1. Економічний аналіз результатів діяльності підприємства

ТОВ СП «НІБУЛОН» — аграрна компанія України, один з найбільших українських сільськогосподарських виробників та експортерів. Заснована 5 грудня 1991 року.

Інформація про підприємство наведена в табл. 3.1.

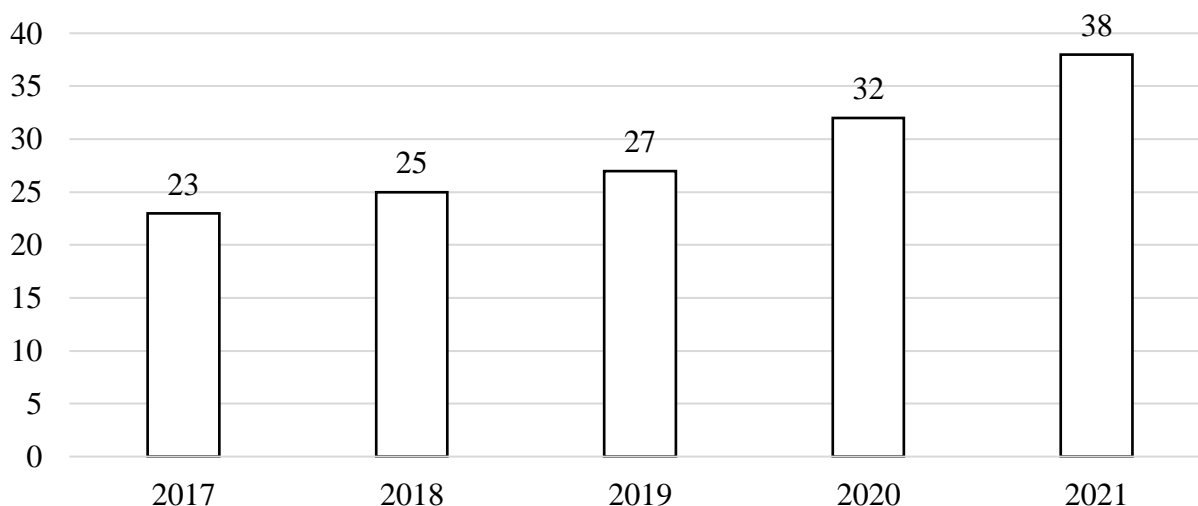
Таблиця 3.1 - Інформація про ТОВ СП «НІБУЛОН»

Скорочена назва:	ТОВ СП «НІБУЛОН»
ЄДРПОУ:	14291113
Юридична адреса:	Україна, 54020, Миколаївська область, місто Миколаїв, Каботажний Спуск, будинок 1
КОАТУУ:	4810136300
Генеральний директор	Андрій Вадатурський

Джерело: власна розробка автора

ТОВ СП «Нібулон» є лідером серед експортерів сільськогосподарської продукції з України протягом багатьох років, йому належить одна із ключових ролей у забезпеченні світової продовольчої безпеки. За свою історію підприємство експортувало продукцію у майже 80 країн світу [45].

На рис. 3.1 наведено динаміку зміни кількості країн куди відбувався експорт ТОВ СП «Нібулон».

Рисунок 3.1 - Динаміка кількості країн куди відбувався експорт ТОВ СП «НІБУЛОН», тонн, 2017-2021 рр.

Джерело: складено за даними: [45]

Основні види діяльності підприємства зазначені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 - Види економічної діяльності ТОВ СП «Нібулон»

Клас економічної діяльності	Назва
46.21	Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин (основний)
30.11	Будування суден і плавучих конструкцій
30.12	Будування прогулянкових і спортивних човнів
01.11	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
01.13	Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів
01.41	Розведення великої рогатої худоби молочних порід
01.43	Розведення коней та інших тварин родини конячих
42.91	Будівництво водних споруд
43.21	Електромонтажні роботи
50.20	Вантажний морський транспорт
52.10	Складське господарство
71.20	Технічні випробування та дослідження
33.12	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

Джерело: складено за даними: [46]

Загальна структура управління підприємства наведена на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 - Структура управління ТОВ СП «Нібулон»

Джерело: складено за даними: [47]

Бренд «НІБУЛОН» об'єднує групу компаній у складі структурних підрозділів ТОВ СП «НІБУЛОН» та споріднених юридичних осіб в процесах побудови сучасного бізнесу та економічної розбудови України.

Загальні характеристики та виробничі потужності ТОВ СП «НІБУЛОН» представлено на рис. 3.3.

ТОВ СП «НІБУЛОН»			
53 структурних підрозділи – філії, виробничі підрозділи та підприємства засновником та/або учасником яких є ТОВ СП «НІБУЛОН»			
Експортна діяльність	Аграрне виробництво	Складська логістика	Транспортна логістика
<p>- Лідер серед експортерів сільгосппродукції з України (8-12% загального експорту)</p> <p>- Група НІБУЛОН є учасником програми ООН з продовольчої безпеки</p>	<p>- 21 філія у 8 областях України</p> <p>- 80,5 ти. га – сталий банк землі</p> <p>- 52,95 тис тонн – ємність складів для приймання збіжжя</p>	<p>- 172,6 тис. тонн - ємність Перевантажувального терміналу</p> <p>- 956,8 тис. тонн – ємність 12 річкових терміналів</p> <p>- 911,9 тис. тонн – ємність 14 елеваторів</p>	<p>- 109 одиниць сучасних вантажних автомобілів</p> <p>- 72 одиниці – загальна кількість флоту</p> <p>- 108 одиниць сучасних залізничних вагонів-зерновозів</p>

Рисунок 3.3 - Загальні характеристики та виробничі потужності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Джерело: складено за даними: [47]

За досліджуваний період було обрано 2019-2021 рр. Спочатку проаналізуємо економічну діяльність ТОВ СП «НІБУЛОН». У табл. 3.3 проаналізовано структуру активів ТОВ СП «НІБУЛОН».

Таблиця 3.3 - Структура активів ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019 - 2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Необоротні активи	22711815	76,48	25037690	73,99	24412881	64,14
Оборотні активи	6982664	23,52	8803087	26,01	13649284	35,86
Необоротні активи, утримані для продажу та групи вибуття	x	x	x	x	x	x
Баланс	29694479	100	33840777	100	38062165	100

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

Згідно з даними табл. 3.3 бачимо, що більший відсоток активів підприємства мають необоротні активи, але протягом періоду їх частка зменшувалась.

Далі розглянемо структуру необоротних активів ТОВ СП «НІБУЛОН» (див. табл. 3.4).

Таблиця 3.4 - Структура необоротних активів ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019-2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Нематеріальні активи	19929	0,09	18950	0,08	19206	0,08
первісна вартість	23438	x	24675	x	27269	x
накопичена амортизація	(3509)		(5725)		(8063)	
Незавершені капітальні інвестиції	729465	3,21	820853	3,28	523525	2,14
Основні засоби	21067995	92,76	23480180	93,78	23198731	95,03
первісна вартість	22150812	x	23480180	x	24469432	x
знос	(1082817)		-		(1270701)	
Довгострокові біологічні активи	62268	0,27	33924	0,14	41727	0,17
Інші фінансові інвестиції	10646	0,05	10646	0,04	10596	0,04
Довгострокова дебіторська заборгованість	6594	0,03	6474	0,03	5750	0,02
Інші необоротні активи	814918	3,59	666663	2,66	613346	2,52
Усього за розділом I	22711815	100,00	25037690	100,00	24412881	100,00

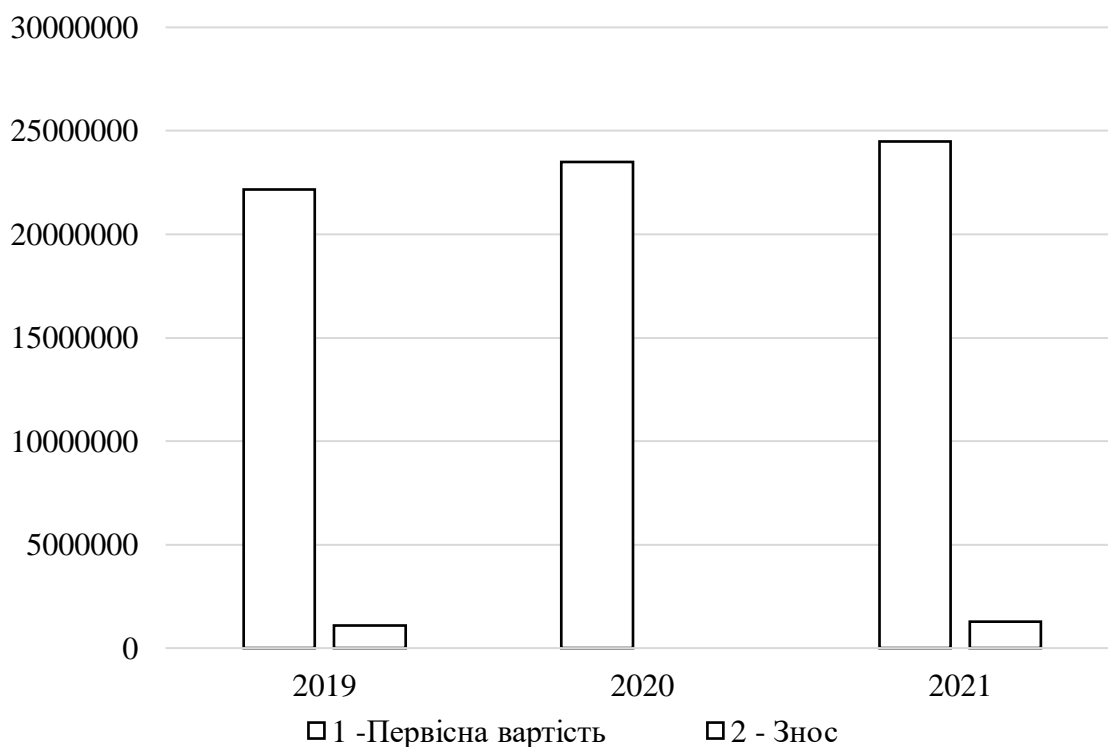
Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

Згідно даних в табл. 3.4, увагу можна звернути нематеріальні активи, частка яких протягом 2019-2020 рр. поступово зменшувалася, проте, показники первісної вартості та накопиченої амортизації зростали, що говорить про те, що

підприємство купувало нові нематеріальні активи, а їх балансова вартість зменшувалася за рахунок великої амортизації.

Найбільшу частину необоротних активів в структурі займають основні засоби, що обумовлено специфікою діяльності підприємства.

Вартість ОЗ та їх знос в період 2019-2021 рр. представлено на рис. 3.4.

Рисунок 3.4 - Вартість та знос нематеріальних активів ТОВ СП «Нібулон» 2019-2021 рр., тис. грн.

Джерело: власна розробка автора

З рис. 3.4 видно, що первісна вартість основних засобів постійно зростала, що означає закупівлю нового обладнання для діяльності та власне будівництво. Знос також за період збільшився, проте в 2020 році його не було взагалі.

Розглянемо склад основних засобів ТОВ СП «НІБУЛОН» на кінець 2021 року (див. табл. 3.5).

Таблиця 3.5 - Склад основних засобів ТОВ СП «НІБУЛОН», 2021 рік

	2021р. , на кінець періоду		
	Вартість	Амортизація (знос)	Залишкова вартість
Земля	366509	-	366509
Будівлі	14012482	438996	13573486
Кораблі, судна та інші плавучі засоби	6166810	299096	5867714
Сільськогосподарська техніка та обладнання	596876	168288	428588
Машини та інше обладнання	2812531	284816	2527715
Транспортні засоби	514224	79505	434719
Всього	24469432	1270701	23198731

Джерело: складено за даними: [48]

З табл.3.5 бачимо, що найбільшу частку основних засобів займають будівлі, а наступними за величиною є кораблі, судна та інші плавучі засоби. Далі розглянемо структуру оборотних активів ТОВ СП «Нібулон» (див. табл. 3.6).

Таблиця 3.6 - Структура оборотних активів ТОВ СП «Нібулон», 2019-2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Запаси	5093797	x	6219589	x	9830577	x
виробничі запаси	212386	3,04	136746	1,55	125037	0,92
незавершене виробництво	147989	2,12	139855	1,59	154136	1,13
готова продукція	1088856	15,60	651261	7,40	1124987	8,24
товари	3644566	52,19	5291727	60,1	8426419	61,74
Поточні біологічні активи	309882	4,44	455098	5,17	496563	3,64

Кінець таблиці 3.6

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	332579	4,76	86965	0,99	1757145	12,87
за виданими авансами	84240	1,21	53096	0,60	53301	0,39
з бюджетом	1027874	14,72	1256955	14,28	1345908	9,86
у тому числі: з податку на прибуток	-	x	69042	x	-	X
з нарахованих доходів	6579	0,09	6744	0,08	5867	0,04
Інша поточна дебіторська заборгованість	10391	0,15	13913	0,16	29700	0,22
Гроші та їх еквіваленти	85098	x	637190	x	23762	X
готівка	70	0,00	83	0,00	32	0,00
рахунки в банках	85028	1,22	637107	7,24	23730	0,17
Витрати майбутніх періодів	4318	0,06	5142	0,06	5604	0,04
Інші оборотні активи	27906	0,40	68395	0,78	100857	0,74
Усього за розділом II	6982664	100,00	8803087	100,00	13649284	100,00

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

З табл. 3.6 видно, що найбільші частки в оборотних активах займають товари, поточна дебіторська заборгованість та заборгованість з бюджетом. В 2021 році спостерігається значне зростання товарів та дебіторської заборгованості за товари. Загалом оборотні активи протягом 2019-2021 рр. Мали тенденцію то зростання.

У табл. 3.7 проаналізовано структуру пасивів ТОВ СП «НІБУЛОН».

Таблиця 3.7 - Структура пасивів ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019-2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Власний капітал	12143018	40,90	12286335	36,31	13550374	35,60
Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	8873465	29,88	3870183	11,44	5081249	13,35

Кінець таблиці 3.7

Поточні зобов'язання	8677996	29,22	17684259	52,25	19430542	51,05
Баланс	29694479	100,00	33840777	100,00	38062165	100,00

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

З табл. 3.7 видно, що найбільшу частку пасивів складають поточні зобов'язання (більше 50%).

Далі, в табл.3.8, розглянемо в структурі власний капітал ТОВ СП «НІБУЛОН».

Таблиця 3.8 - Структура власного капіталу ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019-2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Зареєстрований (пайовий) капітал	19	0,00016	19	0,00015	19	0,00014
Капітал в дооцінках	9118410	75,09179	10516728	85,59695	9870426	72,84246
Резервний капітал	5	0,00004	5	0,00004	5	0,00004
Нерозподілений прибуток	3024584	24,90801	1769583	14,40285	3679924	27,15736
Усього за розділом І	12143018	100,00	12286335	100,00	13550374	100,00

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

З табл. 3.8 можна побачити, що зареєстрований та резервний капітал були незмінні протягом дослідженого періоду. Також з даних видно, що в 2020 році підприємство отримало збиток.

У табл. 3.9 проаналізовано структуру довгострокових зобов'язань і забезпечень ТОВ СП «НІБУЛОН».

Таблиця 3.9 - Структура довгострокових зобов'язань і забезпечень ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019-2021 рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Відстрочені податкові зобов'язання	1996972	22,50	2318246	59,90	2185031	43,00
Довгострокові кредити	6230095	70,21	893477	23,09	2253725	44,35
Інші довгострокові зобов'язання	646398	7,28	658450	17,01	642493	12,65
Усього за розділом II	8873465	100,00	3870183	100,00	5081249	100,00

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

З табл. 3.9 видно, що найбільшу частку в структурі займають відстрочені податкові зобов'язання.

В 2020 році відбулося значне зменшення довгострокових кредитів, що означає їх погашення підприємством. А потім в 2021 році ТОВ СП «НІБУЛОН» знову взяло довгостроковий кредит, про що свідчить збільшення як сумарно, так і відсотково даної статті.

Розглянемо структуру поточних зобов'язань (див. табл. 3.10).

Таблиця 3.10 - Структура поточних зобов'язань ТОВ СП «НІБУЛОН», 2019-2021рр.

Стаття балансу	2019		2020		2021	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Короткострокові кредити	1786798	20,10	10098468	57,10	10049121	51,72
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	105125	1,18	130671	0,74	123534	0,64
товари, роботи, послуги	155728	1,75	310077	1,75	1208751	6,22
розрахунками з бюджетом	221851	2,50	15449	0,09	38340	0,20
у тому числі з податку на прибуток	213707	2,40	-	x	25307	0,13
розрахунками зі страхування	8183	0,09	11473	0,06	8745	0,05
розрахунками з	34548	0,39	45930	0,26	35643	0,18

Кінець таблиці 3.10

оплати праці						
одержаними авансами	6176861	69,47	6790607	38,40	7703892	39,65
розрахунками з учасниками	10217	0,11	8970	0,05	20107	0,10
Доходи майбутніх періодів	2581	0,03	483	0,00	408	0,00
Інші поточні зобов'язання	176104	1,98	272131	1,54	242001	1,24
Усього за розділом III	8891703	100,00	17684259	100,00	19430542	100,00

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

Найбільші частки протягом 2019-2021 рр. в структурі поточних зобов'язань склали статті короткострокові кредити (51,72% в 2021р.) та поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами (39,65% в 2021р.).

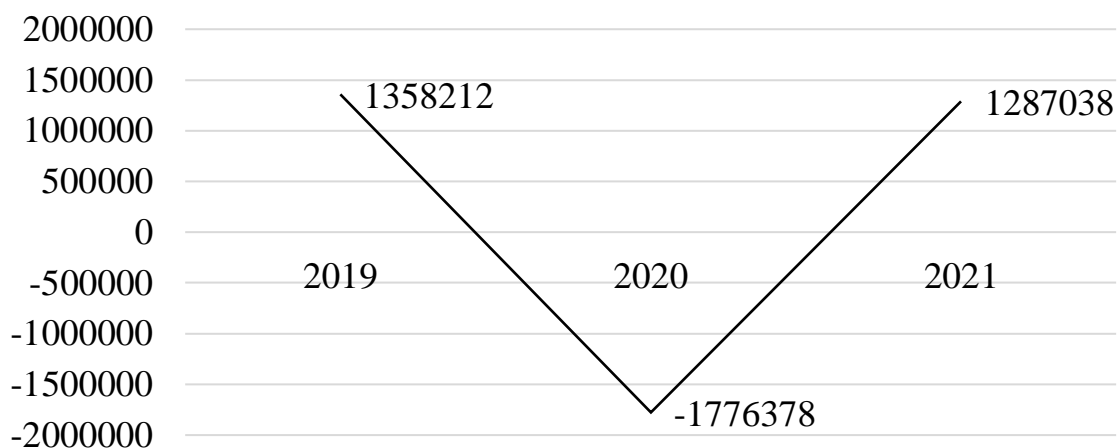
Проаналізуємо фінансові результати ТОВ СП «НІБУЛОН» (див. табл. 3.11).

Таблиця 3.11 - Фінансові результати ТОВ СП «НІБУЛОН», тис. грн., 2019-2021 рр.

Стаття	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації	27666784	25840227	40606579
Собівартість реалізованої продукції	(25731565)	(24773538)	(39107025)
Валовий прибуток (збиток)	1935219	1066689	1499554
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	779043	456431	1769731
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	1597011	(1876500)	1398561
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	1358212	(1776378)	1287038

Джерело: складено за даними: [50-52] та Додатки А-Е

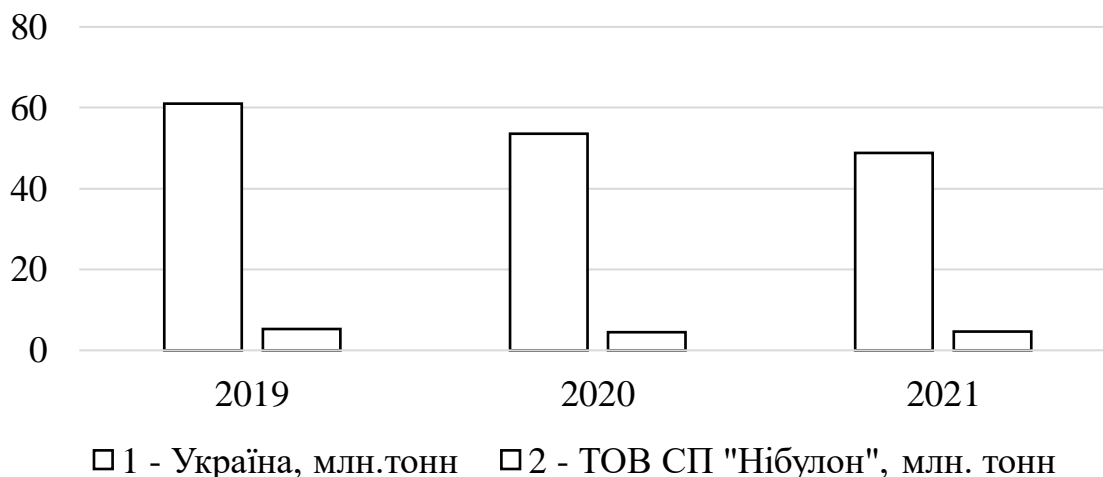
У 2019 та 2021 рр. ТОВ СП «НІБУЛОН» отримувало прибуток, а у 2020 році – збиток (див. рис. 3.5).

Рисунок 3.5 - Динаміка чистого фінансового результату ТОВ СП «НІБУЛОН», тис. грн., 2019-2021 рр.

Джерело: власна розробка автора

Основним напрямком діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» є експорт на світові ринки продукції сільськогосподарського виробництва України: пшениці, ячменю, кукурудзи, ріпаку, соняшнику, сорго та сої. Для цього зобразимо графічно обсяги експорту сільськогосподарської продукції з України в цілому та з ТОВ СП «НІБУЛОН» (див. рис. 3.6).

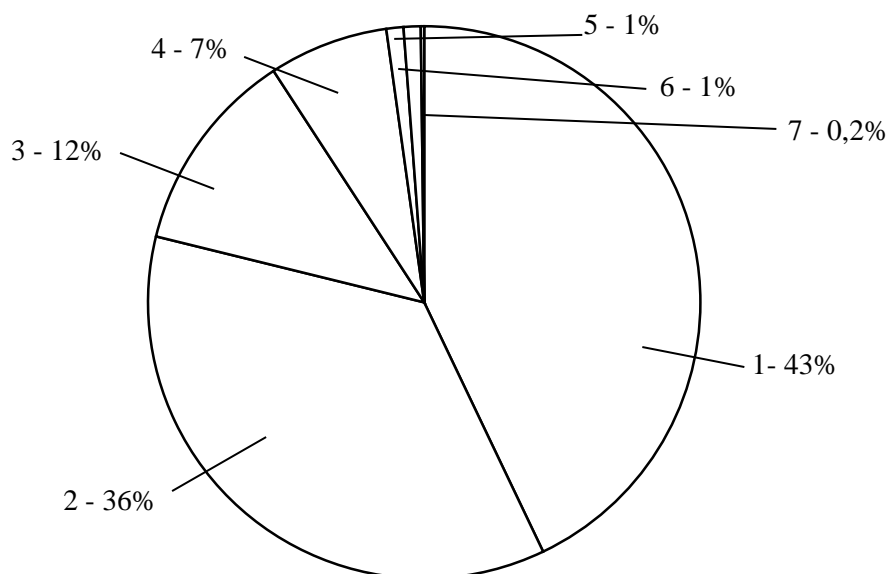
Рисунок 3.6 – Обсяг експорту сільськогосподарської продукції з України та з ТОВ СП «НІБУЛОН» за 2019-2021 рр.

Джерело: складено за даними: [53]

Загалом частка ТОВ СП «НІБУЛОН» коливається в межах від 8% до 10% в загальному обсязі експорту з України. За підсумками 2020 року ТОВ СП

«НІБУЛОН» посідає 2-ге місце в рейтингу експортерів з України з часткою 8,4%.

Для більшої наочності доцільно відобразимо відсоткове співвідношення в структурі експорту станом на 2021 рік, що наведено на рис. 3.7.

□1- Пшениця □2- Кукурудза □3- Ячмінь □4-Ріпак □5-Соя □6-Соняшник □7-Сорго

Рисунок 3.7 – Структура експорту в 2021 р.

Джерело: складено за даними: [53]

Домінуючими культурами в експорті є пшениця, кукурудза та ячмінь.

Далі оцінимо фінансовий стан ТОВ СП «НІБУЛОН» за формулами, наведеними в табл. 2.4. (див. табл. 3.12).

Таблиця 3.12 - Оцінка фінансового стану ТОВ СП «НІБУЛОН»

Найменування	2019	2020	2021	Нормативні значення
Показники платоспроможності				
Коефіцієнт маневреності власних коштів	(2,07)	(2,05)	(1,10)	>0, збільш
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	(1,51)	(1,45)	(0,80)	>0,1
Коефіцієнт незалежності	0,41	0,36	0,36	> 0,5
Показники ліквідності активів				
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	0,79	0,50	0,70	> 1,1-1,5
Коефіцієнт поточної Ліквідності	0,21	0,15	0,20	> 1
Коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності	0,01	0,03	0,001	> 0,2

Кінець таблиці 3.12

Показники рентабельності				
Коефіцієнт рентабельності продажу	0,49	(0,07)	0,03	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності основної діяльності	0,05	(0,07)	0,03	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,11	(0,14)	0,09	>0 збільш
Коефіцієнт рентабельності активів	0,05	(0,05)	0,03	>0 збільш
Показники ділової активності				
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,31	1,10	1,75	збільш.
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,96	2,94	2,97	збільш.
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	5,05	3,98	3,98	збільш.
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	18,93	18,73	12,75	збільш.
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,19	1,46	2,09	збільш.

Джерело: власна розробка автора

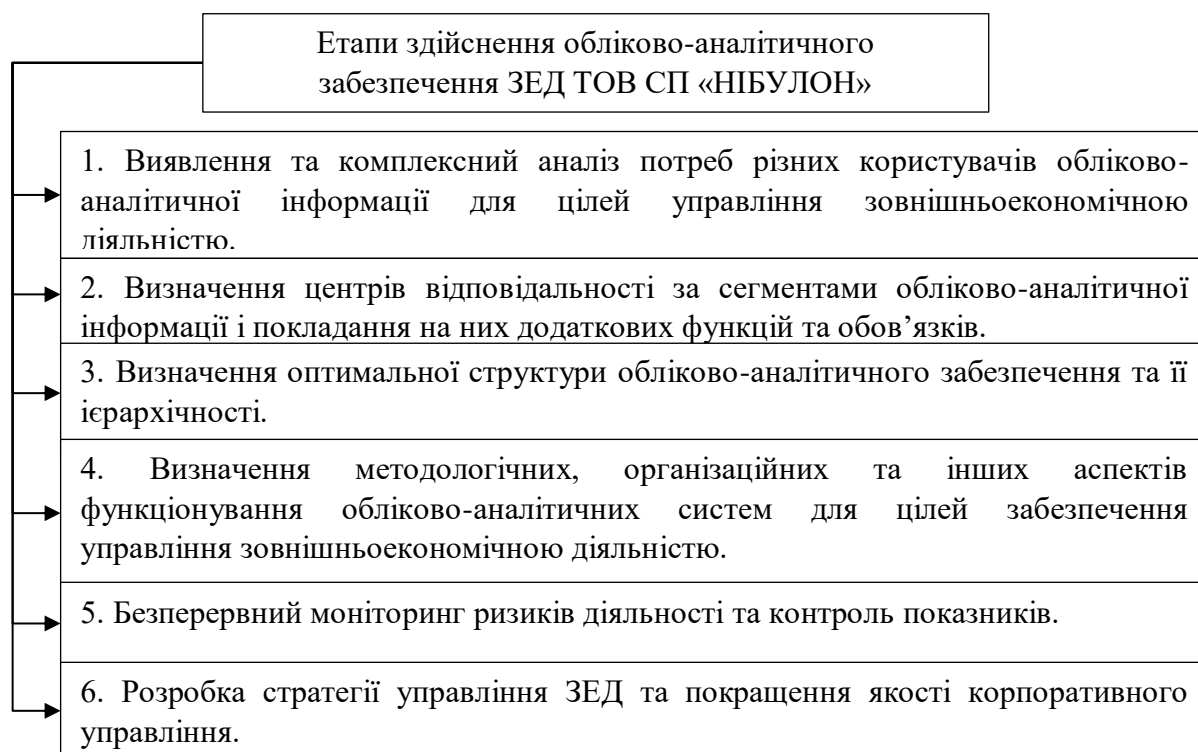
З розрахунків можна зробити висновок про тенденцію всіх коефіцієнтів до зменшення, що означає погіршення діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН». Показники платоспроможності та ліквідності активів мають величини менші за нормативні, що в свою чергу показує неспроможність підприємства погашати зобов'язання за рахунок оборотних активів, а також, що власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів.

3.2. Аналіз обліково-аналітичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Обліково-аналітичне забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» – це сукупність функцій управління, що забезпечують збір та обробку даних для отримання економічної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень та здійснення контролю за їх виконанням з метою досягнення найвищої ефективності виробництва.

Бухгалтерський облік (податковий, фінансовий, управлінський) є основою в обліково-аналітичному забезпеченні підприємства, адже завдяки йому складається первина інформація, вихідні дані, забезпечується контроль за їх змінами завдяки показниками порівняння та співставлення.

Етапи здійснення обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН», наведені на рис. 3.8.

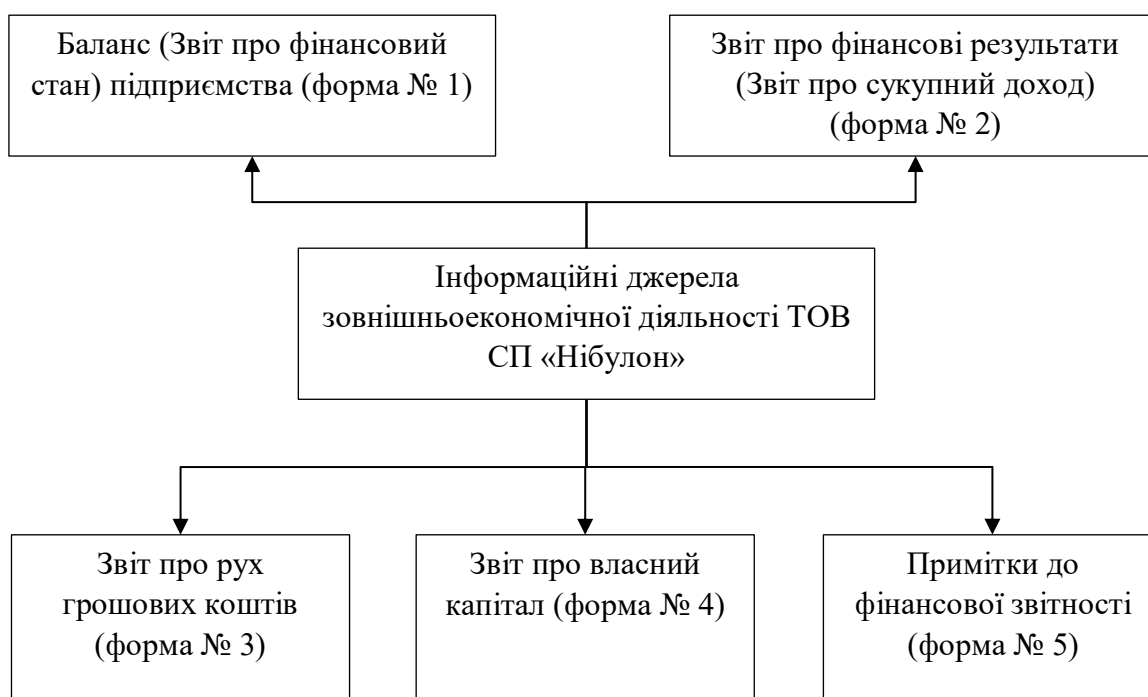

Рисунок 3.8 – Етапи здійснення обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН»

Джерело: власна розробка автора

У ТОВ СП «Нібулон» вирішальне значення у прийнятті вірних управлінських рішень у сфері ЗЕД має якість обліково-інформаційного забезпечення. Проте, через деяку неузгодженість законодавства у сфері бухгалтерського обліку з питань ЗЕД, у підприємства є проблеми щодо відображення операцій ЗЕД у бухгалтерському обліку і створення ефективної системи оцінки, прогнозування та аналізу.

Інформаційні джерела для аналізу ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» наведено на рис. 3.9.

Рисунок 3.9 – Інформаційні джерела зовнішньоекономічної діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН»

Джерело: власна розробка автора

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [3] у джерелах, наведених на рис. 3.9, наприклад, у балансі активи та пасиви, які знаходяться у зовнішньоекономічному обороті повинні відображатися окремо. У Формі №2 витрати та виручка від даних операцій також мають бути відокремлені, а у примітках до річного фінансового звіту необхідно зробити пояснення щодо показників ЗЕД.

Одночасно з цим у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [54] у діючих на даний момент формах фінансової звітності немає можливостей для відображення результатів ЗЕД або їх додаткового внесення.

Отже, ТОВ СП «НІБУЛОН» не в змозі виконувати законодавчо встановлені вимоги та відобразити окремо у фінансовій звітності результати ЗЕД через відсутність статей, які б показували дану інформацію.

Так як у вищенаведеній звітності немає можливості дізнатися про обсяги доходів та витрат від ЗЕД, а отже і визначити її ефективність, то при здійсненні

аналізу ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» потрібно використовувати інші джерела інформації, наприклад статистичну звітність.

Також складовою обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» є організаційно – економічне забезпечення, яке включає підготовку і прийняття управлінських рішень.

Підприємство кожного року розробляє плани реалізації продукції. Протягом року прогностичні плани втілюються у діяльності. Тобто у ТОВ СП «НІБУЛОН» простежується програмно–цільова технологія прийняття рішень. Даний варіант прийняття рішень є найкращим, адже попередньо розроблений план виникає через аналіз завдання та умов.

Управлінські рішення на підприємстві приймаються класичним методом, тобто спочатку виявляється проблема, яку необхідно вирішити (реалізація продукції, витрачання коштів), потім визначаються обмежень та альтернативи, пов'язаних із зовнішніми факторами.

Отже, зовнішньоекономічне функціонування ТОВ СП «НІБУЛОН» має залежність від своєчасного надання обліково-аналітичної інформації про стан зовнішнього і внутрішнього середовища.

Проаналізувавши обліково-аналітичне забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН», було виявлено, ряд проблем у частині складання фінансової звітності та ефективного використання інформації, яка відображається у відповідних формах.

4. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Зробивши аналіз діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» та розглянувши основні форми фінансової звітності зроблено висновок, що в них майже немає інформації для аналізу ЗЕД підприємства (див. табл. 4.1).

Таблиця 4.1 - Наявність вихідної інформації у фінансовій звітності для аналізу ЗЕД

Фінансова звітність	Ціна одиниці експортної продукції	Кількість експортної продукції	Одиниці експортної продукції	Адміністративні витрати для здійснення експортної операції	Витрати на збут для здійснення експортної операції	Доход від курсових різниць	Витрати від курсових різниць
Баланс (ф. № 1)	-	-	-	-	-	-	-
Звіт про фінансові результати (ф. № 2)	-	-	-	-	-	-	-
Звіт про рух грошових коштів (ф. № 3)	-	-	-	-	-	-	-
Примітки до фінансової звітності (ф. № 5)	-	-	-	-	-	+	+

Джерело: складено за даними: [55]

Тому пропонуємо розширити діючі на теперішній час форми фінансової звітності новими статтями, які не суперечать законодавчим нормам.

У табл. 4.2 наведено додаткові статті в частині операцій ЗЕД у Балансі (ф. №1)

**Таблиця 4.2 - Інформаційне доповнення до додатку 3 НП(С)БО 1
«Перелік додаткових статей фінансової звітності» в частині зображення
зовнішньоекономічних операцій за формою № 1 Звіт про фінансовий стан**

Стаття	Код рядка
Нематеріальні активи, що використовуються для ЗЕД	1003
Основні засоби, що використовуються для ЗЕД	1013
Запаси, що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу	1105
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) в результаті ЗЕД	1421
Цільові довгострокові кредити банків для ЗЕД	1511
Інші довгострокові зобов'язання, що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу	1516
Цільові короткострокові кредити банків для ЗЕД	1601
Поточна кредиторська заборгованість за цільовими довгостроковими зобов'язаннями	1611
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу	1616

Джерело: власна розробка автора

У табл. 4.3 наведено додаткові статті в частині операцій ЗЕД у Звіті про фінансові результати (ф. №2)

**Таблиця 4.3 - Інформаційне доповнення до додатку 3 НП(С)БО 1
«Перелік додаткових статей фінансової звітності» в частині зображення
зовнішньоекономічних операцій за формою № 2 Звіт про фінансові
результати**

Стаття	Код рядка
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу	2001
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу	2051
Валовий прибуток від здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2091

Кінець таблиці 4.3

Валовий збиток від здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2096
Інші операційні доходи від здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2124
Адміністративні витрати для здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2131
Витрати на збут продукції, що знаходиться у зовнішньоекономічному обігу	2151
Інші операційні витрати здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2181
Фінансовий результат від зовнішньоекономічної діяльності: прибуток	2191
Фінансовий результат від зовнішньоекономічної діяльності: збиток	2196
Інші фінансові доходи від здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2221
Інші доходи від здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2242
Фінансові витрати для здійснення зовнішньоекономічної діяльності	2251
Фінансовий результат від здійснення ЗЕД до оподаткування: прибуток	2291
Фінансовий результат від здійснення ЗЕД до оподаткування: збиток	2296
Витрати (доход) з податку на прибуток від здійснення ЗЕД	2301
Чистий фінансовий результат від здійснення ЗЕД: прибуток	2351
Чистий фінансовий результат від здійснення ЗЕД: збиток	2356

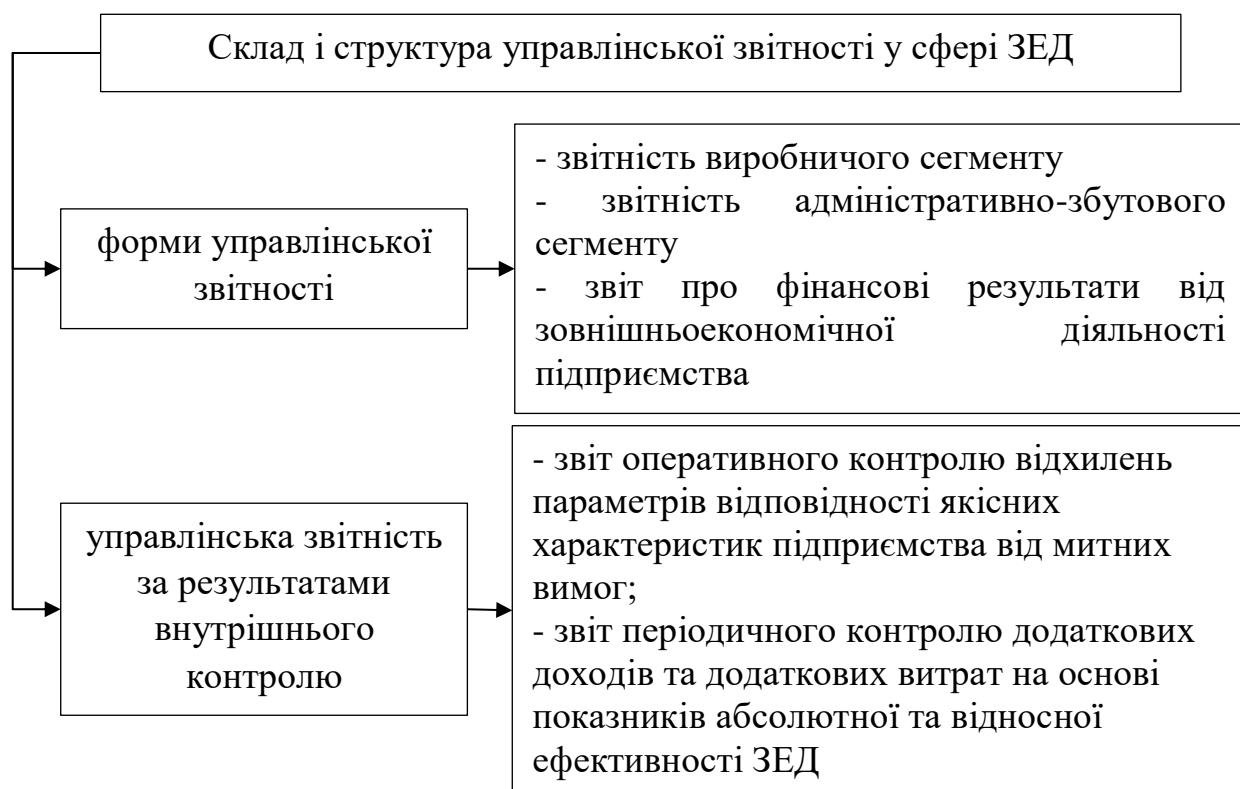
Джерело: власна розробка автора

Хоча наведені вище додаткові статті все одно не дадуть можливості повноцінно проаналізувати ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН», але звітність стане набагато інформативнішою.

Найкращим джерелом для отримання інформації про результати ЗЕД підприємства є управлінська звітність. Саме з даної звітності видно інформацію необхідну для аналізу діяльності підприємства.

Проаналізувавши обліково-аналітичне забезпечення системи управління ТОВ СП «НІБУЛОН», було виявлено, що у підприємства є ряд проблем у сфері формування системи управлінської звітності.

Тому пропонуємо підприємству розробити наступну за складом та структурою управлінську звітність, яка допоможе покращити обліково-аналітичне забезпечення ЗЕД (див. рис. 4.1).

Рисунок 4.1 - Склад і структура управлінської звітності у сфері ЗЕД

Джерело: власна розробка автора

Під час розробки такої управлінської звітності ТОВ СП «НІБУЛОН» повинно враховувати, що статті мають бути максимально детальними для розкриття інформації про результати підприємства при здійсненні ЗЕД. Це в свою чергу збільшить трудовитрати в залежності від деталізації інформації у звітності, проте дані будуть детальніші та інформативніші.

Також ТОВ СП «НІБУЛОН» в обліковій політиці необхідно описати форми та методи заповнення первинних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку у ЗЕД.

У вигляді окремого локального нормативного акту підприємству необхідно розробити графік документообігу, який визначає порядок руху первинних облікових документів, починаючи з їх створення чи отримання інших організацій і закінчуючи передачею в архів. При формуванні облікової політики слід приділити особливу увагу розробці графіка документообігу із зовнішньоторговельних операцій [68].

Вся сукупність документів із зовнішньоекономічних операцій може бути поділена на три групи: комерційні документи – інвойс (накладні, акти, сертифікати); митні документи – (вантажна митна декларація, декларація митної вартості); документи валютного регулювання та контролю (розпорядження, повідомлення, довідки ідентифікації валютних операцій, паспорти угод та ін) [56]. Необхідно чітко визначити у графіку документообігу осіб, відповідальних за оформлення та підготовку документів. Приклад графіка ТОВ СП «НІБУЛОН» наведено в табл. 4.4. У кожній із граф зазначаються посади осіб, які здійснюють операцію.

Таблиця 4.4 – Графік документообігу у сфері ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН»

	Створення та оформлення документів	Перевірка документів	Обробка документів	Передача документів в архів
Виконавці	- Юридичний відділ - Приймальний пункт - Склад - Експериментальний цех - Виробничий цех	- Бухгалтерія - Планово-економічний відділ	- Бухгалтерія - Планово-економічний відділ	- Заступник головного бухгалтера - Комерційний директор
Період	До 2-х днів з моменту створення	У день надходження документів	До 3-х днів з моменту створення	До 2-х тижнів після подання річного фін. звіту

Джерело: власна розробка автора

Під час здійснення ЗЕД підприємству необхідно деталізувати доходи та витрати в аналітичному обліку.

Аналізу діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» в даному питанні показав невідповідності в аналітичному обліку витрат та доходів за сегментами. Для аналізу ефективності ЗЕД підприємства необхідно деталізувати адміністративні витрати та витрати на збут за окремими сегментами. Адже на даний момент вони не можуть бути поділені на витрати від звичайної діяльності та ЗЕД.

Отже, пропонуємо вести аналітичний облік адміністративних витрат та витрат на збут за статтями витрат окремо в розрізі за господарськими сегментами (див. табл. 4.5).

Таблиця 4.5 - Аналітичні рахунки, що формують додаткові витрати, пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, до синтетичних рахунків 92 «Адміністративні витрати» та 93 «Витрати на збут»

Синтетичні рахунки	Аналітичні рахунки		
92 Адміністративні витрати	922 Адміністративні витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством операцій з експорту	9221	Витрати на оплату праці працівників відділу ЗЕД
		9222	Витрати на відрядження працівників відділу ЗЕД за межі території України
		9223	Витрати на утримання основних засобів загальногосподарського призначення за кордоном
		9224	Витрати на міжнародні поштові та канцелярські витрати, міжнародні телефонні розмови
93 Витрати на збут	932 Витрати на збут експортної продукції		
	9321 Витрати на митне оформлення	93211	Витрати на оплату послуг митних брокерів в Україні
		93212	Витрати на сплату експортного мита
		93213	Оплата сертифікату походження для експорту
		93214	Витрати на ліцензування продукції
93215		Витрати за отримання сертифікату якості продукції	

Кінець таблиці 4.5

	9322 Витрати на пакування при збуті експортної продукції		
	9323 Транспортно-експедиційні витрати при збуті експортної продукції	93231	Витрати на навантаження продукції
		93232	Витрати на транспортування товару всередині країни до основного транспорту
		93233	Витрати на навантаження на основний транспорт
		93234	Витрати на оплату основного транспорту
		93235	Витрати на страхування продукції
		93236	Витрати на розвантаження продукції з основного транспорту
		93237	Витрати на транспортування продукції за кордоном
	93238	Витрати на розвантаження продукції на склад покупця	
	9324 Витрати в зв'язку з донарахуванням митними органами митних платежів при експорті		

Джерело: власна розробка автора

В табл. 4.5 наведено лише частковий перелік рахунків. За необхідності ТОВ СП «НІБУЛОН» може доповнювати їх перелік, наприклад витрати на збут можуть бути наведені в розрізі товарів, покупців, послуг.

Також для визначення фінансового результату пропонуємо до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» ввести такі аналітичні рахунки:

- 7911 Фінансовий результат від операційної діяльності на внутрішньому ринку;
- 7912 Фінансовий результат від операційної діяльності на зовнішньому ринку;

Також, у ТОВ СП «НІБУЛОН» не організовано роздільний облік матеріалів та товарів, що купуються для продажу на внутрішньому ринку або

використання у власному виробництві та для експортно-імпортних операцій. Цей момент є незадовільним у веденні облікового процесу, оскільки підприємство не володіє інформацією про напрями реалізації матеріалів та товарів. Для цього необхідна трудомістка вибірка аналітичних даних, що виключає помилки.

Таким чином, порушується система чіткого контролю за оплатою відвантажених на експорт товарів та дотримання умов зовнішньоекономічного контракту.

Також потрібно окремо вести облік найбільших дебіторів з метою постійного стеження за строками виникнення та погашення дебіторської заборгованості.

З метою вдосконалення бухгалтерського обліку ЗЕД досліджуваного підприємства ТОВ СП «НІБУЛОН» рекомендовані такі заходи:

- необхідно організувати роздільний облік матеріалів та товарів, придбаних для продажу на внутрішньому ринку або використання в власне виробництво та для експортно-імпортних операцій. З цією метою слід вести аналітичний облік у розрізі кожної угоди, по кожному контрагенту та контракту на окремих субрахунках до рахунку 201 «Сировина й матеріали» та 28 «Товари».
- з метою бухгалтерського обліку із ЗЕД просування експортних товарів від постачальника до вантажоодержувача по етапам шляху підприємству доцільно додати до рахунку 28 «Товари» субрахунки (див. табл. 4.6).

Таблиця 4.6 – Аналітичний облік рахунку 28 «Товари»

Номер субрахунку	Назва
2871	Експортні товари в дорозі закордоном
2872	Експортні товари в портах та на складах закордоном
2873	Експортні товари в портах та на складах в Україні
2874	Експортні товари в дорозі в Україні

Джерело: власна розробка автора

Загалом за результатами вивчення системи бухгалтерського обліку ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» виявлено, що господарські операції здійснювалися відповідно до нормативно-законодавчих актів, що регламентують зовнішньоторговельні операції, бухгалтерський облік та оподаткування в Україні. Реєстри системи бухгалтерського обліку, а також бухгалтерська фінансова звітність ТОВ СП «НІБУЛОН» забезпечують у всіх істотних аспектах відображення інформації про зовнішньоторговельні операції. Фінансово-господарська діяльність відображає сталий розвиток підприємства.

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень дозволяють зробити такі висновки та пропозиції:

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (далі ЗЕД) – це форма діяльності, пов'язана з експортно-імпортними операціями, науковою діяльністю та технологією виробництва. Проаналізувавши поняття «зовнішньоекономічна діяльність» в літературі, було визначено, що визначення запропоноване ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» не виділяє конкретних напрямків даної діяльності. Розглянуто зовнішньоторговельний баланс України за 2020-2022 роки за основними групами УКТ ЗЕД, який показує, що найбільшу питому вагу в ньому займають продовольчі товари.

2. Для обліку операцій ЗЕД в Україні використовується національний план рахунків. На рахунку 28 «Товари» ведеться синтетичний облік товарів, які імпортовані. Первісною вартістю імпортних товарів є їх митна вартість, яка в свою чергу є контрактною вартістю, перерахованою за курсом НБУ на дату ввезення. Пасивний рахунок 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» використовується для розрахунку з іноземними постачальниками. Облік ведеться в національній та іноземній валюті паралельно. Дохід від експорту відображається, коли права власності перейшли продавця до покупця. В обліку така операція здійснюється за дебетом рахунку 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» і кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації».

3. Нормативно-правове регулювання ЗЕД в Україні реалізується через загальнодержавні та спеціальні органи державного регулювання. Основними нормативними документами, які регулюють сферу зовнішньоекономічних відносин в Україні та встановлюють вимоги щодо здійснення ЗЕД є Митний, Господарський, Цивільний та Податковий кодекси.

4. Дослідивши методологію обліково-аналітичного забезпечення підприємства, визначено, що вона поділяється на такі складові, як: методична, організаційна, технічна. Основними показниками, які необхідно розглядати є

відображення курсових різниць, облік розрахунків з іноземними контрагентами, робочий план рахунків, облікова політика.

5. Аналіз ЗЕД організації включає роботу з різними аспектами роботи тієї чи іншої компанії: бухгалтерська система підприємства; аналіз роботи персоналу, оцінка їхньої продуктивності; облік всіх матеріальних ресурсів, із якими працює фірма; ретельна перевірка усієї фінансової та юридичної документації тощо. Методика аналізу ЗЕД підприємства включає в себе розробку системи аналітичних показників та низку прийомів і методів дослідження, що використовуються під час обробки економічної інформації згідно з цілями. Види показників для аналізу ЗЕД: абсолютні, відносні, показники структури, показники ефективності.

6. Для аналізу ЗЕД обрано ТОВ СП «НІБУЛОН» – одна з найбільших аграрних компаній України. Основним видом її діяльності є оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин. За досліджуваний період було обрано 2019-2021 рр.

Розглянувши структуру активів ТОВ СП «НІБУЛОН», визначено, що найбільшу їх частину займають необоротні активи. У структурі ж нематеріальних активів найбільшу частку займають основні засоби (більше 90%), найбільшу частку яких в свою чергу займають будівлі, а наступними за величиною є кораблі, судна та інші плавучі засоби. Динаміка первісної вартості та накопиченої амортизації нематеріальних активів показала, що підприємство купувало або створювало нові нематеріальні активи.

Найбільші частки в оборотних активах займають товари, поточна дебіторська заборгованість та заборгованість з бюджетом. В 2021 році спостерігається значне зростання товарів та дебіторської заборгованості за товари.

Найбільшу частку пасивів складають поточні зобов'язання (більше 50%).

У власному капіталі найбільшу частку займає капітал у дооцінках. Такі статті як зареєстрований та резервний капітал були незмінні протягом дослідженого періоду. В 2020 році ТОВ СП «НІБУЛОН» отримало збиток.

Найбільшу частку в структурі займають відстрочені податкові зобов'язання. У 2020 році підприємство погасило довгострокові кредити, а в 2021 році взяло нові.

Найбільші частки протягом 2019-2021 рр. в структурі поточних зобов'язань складала статті короткострокові кредити (51,72% в 2021р.) та поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами (39,65% в 2021р.).

Загалом частка ТОВ СП «НІБУЛОН» коливається в межах від 8% до 10% в загальному обсязі експорту з України. За підсумками 2020 року ТОВ СП «Нібулон» посідає 2-ге місце в рейтингу експортерів з України з часткою 8,4%. Домінуючими культурами в експорті є пшениця, кукурудза та ячмінь.

При оцінці фінансового стану ТОВ СП «НІБУЛОН» визначено, що протягом дослідженого періоду було погіршення діяльності, розраховані показники мали величини менші за нормативні та мали тенденцію до подальшого зменшення.

6. Під час аналізу обліково-аналітичного забезпечення ЗЕД ТОВ СП «НІБУЛОН» наведено етапи здійснення даного аналізу. Визначено інформаційні джерела, які використовувались на підприємстві для аналізу. Визначено, що у діючих на даний момент формах фінансової звітності немає можливостей для відображення результатів ЗЕД або їх додаткового внесення. немає можливості дізнатися про обсяги доходів та витрат від ЗЕД, а отже і визначити її ефективність. Підприємство кожного року розробляє плани реалізації продукції. Протягом року прогностичні плани втілюються у діяльності. Зовнішньоекономічне функціонування ТОВ СП «НІБУЛОН» має залежність від своєчасного надання обліково-аналітичної інформації про стан зовнішнього і внутрішнього середовища.

7. Після аналізу діяльності ТОВ СП «НІБУЛОН» та виявлених за його результатами недоліків, запропоновано розширити діючі на теперішній час форми фінансової звітності новими статтями, які не суперечать законодавчим нормам. Наприклад, додати до Балансу ф.№1 такі статті, як основні засоби, що

використовуються для ЗЕД, запаси, що знаходяться у зовнішньоекономічному обігу і т.д. До Звіт про фінансові результати ф.№2 додати такі статті, як валовий прибуток (збиток) від здійснення зовнішньоекономічної діяльності, фінансовий результат від зовнішньоекономічної діяльності: прибуток (збиток) і т.д. Також запропоновано розробити нові форми управлінської звітності. Додатково запропоновано внести зміни до облікової політики в частині розробки графіку документообігу в розрізі ЗЕД. А також для деталізації витрат запропоновано ввести нові аналітичні рахунки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. С. О. Кузнецова, – Х.: Видавництво Іванченко І. С., 2019. –221 с.
2. Господарський кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII від 16 квітня 1991 року зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
4. Бабицький А.Ф. Методологія аналізу економічних процесів і управління : навч. посібник / А.Ф. Бабицький. – К. : МАУП, 2003. – 128 с.
5. Біляєв А.А. Система економічних законів і категорій: навч. Посібник / А.А. Біляєв, М.І. Дмба, В.І. Кириленко, А.Н. Комяков. – К. КНЕУ, 2005. – 173 с.
6. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / О.П. Гребельник, О.О. Романовський. – К.: Деміур, 2003. – 296 с.
7. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 214 с.
8. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: навч. посібник / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435 с.
9. Покровська В.В. Міжнародні комерційні операції та їх регламентація / В.В. Покровська; за ред. В.В. Покровська. – М.: ИНФРА, 2008. – 336 с
10. Письмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторгівельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль: монографія / Л.М. Письмаченко. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2008. – 366 с.
11. Леонов Я.В. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку підприємств водопостачання: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Я.В. Леонов; Харк. нац. акад. міського госп-ва. – Х., 2008. – 22 с.
12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: підручник для вузів / І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В.О. Власюк, О.О. Гетьман; за ред. І.В. Багрової. – К., Центр навч. літ., 2004. – 580 с.

13. Загородній А.Г. Зовнішньоекономічна діяльність: термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Кондор, 2007. – 168 с.
14. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. / [під ред. С.В Мочерного]. – Львів: Світ, 2005. Т.1 – 616 с.
15. Афанасьєва Н.В. та ін. Історія економічних вчень / Н.В. Афанасьєва. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 140 с.
16. Фатенок-Ткачук А.О. Формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами (машинобудування та приладобудування)” / А.О. Фатенок-Ткачук. – Львів, 2009. – 32 с.
17. Машталір Я.П. Механізм управління зовнішньоекономічною діяльністю машинобудівного підприємства : автореф. дис.. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (машинобудування)» / Я.П. Машталір. – Хмельницький, 2009. – 23 с.
18. Митний кодекс України № 4495-VI від 13 березня 2012 року зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
19. Державна служба статистики України URL: <https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/zd/tsztt ES/tsztt ES u/arh tsztt es 2021 u.html>
20. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А.В., Дубик В.Я., та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: Видавництво «Апріорі», 2019. - 460 с.
21. Москвіна А. О. Організація, техніка підготовки та виконання зовнішньоекономічних контрактів: конспект лекцій (для студентів 3 курсу усіх форм навчання спеціальностей 051 – Економіка, 071 – Облік і оподаткування, 073 – Менеджмент, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 275 – Транспортні технології) / А. О. Москвіна, О. О. Вороніна ; Харків. нац. ун-т

міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 171 с.

22. Карпушенко М. Ю. Конспект лекцій з дисципліни “Облік зовнішньоекономічної діяльності” (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальностей 7.03050901, 8.03050901 «Облік і аудит» та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит») / М. Ю. Карпушенко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 80 с.

23. Галуцьких Н.А. Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності» URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/678fca9b91b26afb3d8025bff9eb64c7.pdf>

24. Зовнішньоекономічні операції і контракти [Навч. посіб.] / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. – 2-ге вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.

25. Методичні рекомендації для виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для студентів напряму підготовки “Облік і аудит” заочної форми навчання / Укл. С. В. Лабунська, О. В. Прокопшина. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. - с. (Укр. мов.)

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ МФУ від 10.08.2000 р. № 193 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

27. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

28. Міщенко Д. А., Міщенко Л. О. Теоретичні основи механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1965>

29. Про державний збір за видачу разових (індивідуальних) ліцензій із суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що порушили Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.04.1998 №524 стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ МФУ від 10.08.2000 р. № 193 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-98-%D0%BF#Text>

30. Про встановлення розміру збору за видачу експортних (імпортних) ліцензій: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2005 № 362 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/362-2005-%D0%BF#Text>

31. Про затвердження нормативно-правових актів щодо ліцензування імпорту товарів та внесення змін до Порядку розгляду заявок на видачу ліцензій у сфері нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Міністерстві економіки України: Наказ Міністерства економіки України від 14.09.2007 № 302 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1100-07#Text>

32. Про порядок ліцензування експорту товарів: Наказ Міністерства економіки України від 09.09.2009 № 991 зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-09#Text>

33. Про застосування спеціальної санкції - індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України: Наказ Міністерства економіки України від 05.03.2007 № 102/102 991 зі змінами і доповненнями URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_102665-07#Text

34. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року № 2709-IV зі змінами і доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

35. Болдовська, К. Особливості та складові облікового забезпечення міжнародних операцій суб'єктів господарювання / К. Болдовська // Журнал

«Економіка та суспільство» - 2022р. - №35. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-33>

36. Гордополов В.Ю. Г–68 Розвиток теорії та методології бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємств [Текст] : монографія / В.Ю. Гордополов. – Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2019. – 392 с.

37. Талавіра Є. В. Сучасні тенденції регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобалізації / Є. В. Талавіра. // Ефективна економіка. - 2014. - № 9 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_9_52

38. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.

39. Наука і вища освіта : тези доповідей XXVI Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених, м. Запоріжжя, 15 листопада 2017 р. / Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2017. 400 с.

40. Тюріна Н.М. [Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник](#) / Н.М Тюріна, НС Карвацка// - К.:«Центр учбової літератури, 2013

41. Єлисеєнко І.С. Аналіз ефективності експортних операцій / І.С. Єлисеєнко // Економічні науки/2. Зовнішньоекономічна діяльність URL: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/77145.doc.htm

42. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: кредитно-модульний курс: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. та доп. / За ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, К. І. Ржепішевського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 288 с.

43. Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. Вип.169. 585 С.

44. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Вектор, 2013. —572 с.

45. Офіційний сайт ТОВ СП «Нібулон» URL: <https://nibulon.com/>

46. Опендатабот ТОВ СП «Нібулон» URL:
<https://opendatabot.ua/c/14291113>

47. Звіт про управління 2019 ТОВ СП «Нібулон» URL:
<https://www.nibulon.com/uploads/files/915a71a80c095c08c0c494c9df663a4c952efcd8.pdf>

48. Звіт про управління 2021 ТОВ СП «Нібулон» URL:
<https://www.nibulon.com/uploads/files/f7dfec358c8ba02c1b7e3d83ac61df05b2efe2f2.pdf>

50. ТОВ СП «Нібулон» Окрема фінансова звітність згідно з МСФЗ, за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, зі звітом про управління та зі звітом незалежного аудитора URL:
<https://www.nibulon.com/uploads/files/2019%20Nibulon%20FS%20standalon%2031.12.2019%20%20final.pdf>

51. ТОВ СП «Нібулон» Окрема фінансова звітність згідно з Міжнародними Стандартами Фінансової Звітності (МСФЗ), за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, зі звітом про управління та зі звітом незалежного аудитора URL:
<https://www.nibulon.com/uploads/files/357296f6c587549dd745f4abcd7e1b337099dd07.pdf>

52. ТОВ СП «Нібулон» Окрема фінансова звітність згідно з Міжнародними Стандартами Фінансової Звітності (МСФЗ), за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, зі звітом про управління та зі звітом незалежного аудитора URL:
<https://www.nibulon.com/uploads/files/f7dfec358c8ba02c1b7e3d83ac61df05b2efe2f2.pdf>

53. Підсумки 2020/21 МР ТОВ СП «Нібулон» URL:
<https://www.nibulon.com/news/novini-kompanii/pidsumki-2020-21-mr-nibulon-rozshiryue-geografiyu-eksportu-8962.html>

54. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ

Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73 зі змінами і доповненнями
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

55. Книшек О. О. Обліковоінформаційне забезпечення аналізу та контролю зовнішньоекономічної діяльності підприємства на основі фінансової та управлінської звітності / О. О. Книшек // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2017. - № 2. - С. 105–109. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2017_2_21

56. Гуріна Г.С., Луцький М.Г., Мостенська Т.Л., Новак В.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник - К.: Сузір'я , 2007. 242 с.

57. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : практикум : навч. посібник / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, Л. Л. Носач, К. Ю. Величко, О. І. Печенка. – Х. : «Видавництво «Форт», 2017. – 238 с.

58. Іноземна валюта й курсові різниці: загальні правила обліку. Газета № 239. – 2019р. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/93676>

59. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 304 с.

60. Крупка Я.Д., Назарова І.Я. Облік міжнародних операцій: навчальний посібник. – Тернопіль: «Крок», 2016. – 216 с.

61. Accounting and Analytical Support of The Enterprise's Strategic Management on The Basis of Key Efficiency Parameters URL: <https://www.abacademies.org/articles/accounting-and--analytical-support-of-the-enterprises-strategic-management-on-the-basis-of-key-efficiency-parameters-8352.html>

62. E.V. Kuznetsova , I.N. Bogataya , N.N. Khakhonova , S.P. Katerinin. Methodology of Building up the Accounting and Analytical Management Support for Organizations URL: https://www.ersj.eu/repec/ers/papers/17_1_p25.pdf

63. Svitlana Kovalchuk. Accounting and analytical support of management of investment projects of the enterprise URL: <https://management-journal.org.ua/index.php/journal/article/view/92>

64. Accounting and Analytical Support of The Enterprises Strategic Management URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/items/19eec0ef-e62f-472c-89c8-9aad8ff54f88>

65. Foreign Currency Transactions and Advance Consideration URL: <https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FProject%20Documents%2F334%2FIASB%20IFRIC%202022.pdf&AspxAutoDetectCookieSupport=1>

66. Importing into the United States. A Guide for Commercial Importers URL: <https://www.cbp.gov/sites/default/files/documents/Importing%20into%20the%20U.S.pdf>

67. Methodological Aspects of Assessment of Foreign Economic Activity in Coal Mining Regions URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2020/34/e3sconf_iims2020_04032.pdf

68. Management of foreign economic activity URL: <https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1776/1/Management%20of%20foreign%20economic%20activity.pdf>

69. Kristina Stelmakh. Integration of Ukrainian industry into the global value chains. International Relations. Economics. Country Studies. Tourism (IRECST) URL: <file:///D:/Downloads/17537-Article%20Text-34462-1-10-20210719.pdf>

70. David J. Denis, Diane K. Denis and Keven Yost. Global Diversification, Industrial Diversification, and Firm Value The Journal of Finance Vol. 57, No. 5 (Oct., 2002), pp. URL: <https://www.jstor.org/stable/3094501>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН» Територія: Україна, м. Миколаїв Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю Вид економічної діяльності: Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур Середня кількість працівників: 6 164 Адреса, телефон: 54002, м. Миколаїв, Миколаївська обл., вул. Каботажний спуск, 1 Одиниця виміру: у тисячах гривень без десяткового знаку Підготовлено згідно з (зробити позначку «у» у відповідній клітинці): українськими Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку Міжнародними стандартами фінансової звітності	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
		2019	12	31
		14291113		
	СДРПОУ	4810136300		
	КОАТУУ	240		
	КОПФГ			
	КВЕД	01.11		
				V

Баланс (звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.	Примітки
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	19 929	20 435	4 178	7
первісна вартість	1001	23 438	21 892	4 681	7
накопичена амортизація	1002	(3 509)	(1 457)	(503)	7
Незавершені капітальні інвестиції	1005	729 465	1 328 003	643 489	6
Основні засоби:	1010	21 067 995	19 023 617	14 992 721	6
первісна вартість	1011	22 150 812	19 060 664	17 437 796	6
накопичений знос	1012	(1 082 817)	(37 047)	(2 445 075)	6
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	-	
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-	-	
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	62 268	55 872	49 830	9
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-	-	
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	10 646	10 646	10 646	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 594	6 462	11 128	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	-	
Гудвіл	1050	-	-	-	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-	-	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-	-	
Інші необоротні активи	1090	814 918	912 776	1 304 679	8
Усього за Розділом I	1095	22 711 815	21 357 811	17 016 671	
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	5 093 797	7 679 965	6 385 895	10
Виробничі запаси	1101	212 386	183 363	158 698	10
Незавершене виробництво	1102	147 969	151 974	158 720	10
Готова продукція	1103	1 088 856	1 231 843	988 874	10
Товари	1104	3 644 566	6 112 785	5 079 603	10
Поточні біологічні активи	1110	309 882	453 873	444 909	11
Депозити перестрахування	1115	-	-	-	
Векселі одержані	1120	-	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	332 579	1 145 382	165 058	12
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	84 240	103 718	34 157	14
з бюджетом	1135	1 027 874	1 481 654	757 944	13
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-	
з нарахованих доходів	1140	6 579	5 796	5 777	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 391	20 026	14 627	12
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	85 098	171 952	101 653	15
Готівка	1166	70	71	35	15

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(в тисячах українських гривень)

АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.	Примітки
1	2	3	4	5	6
Рахунки в банках	1167	85 028	171 881	101 818	15
Витрати майбутніх періодів	1170	4 318	5 827	7 545	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-	-	
у тому числі в:	1181	-	-	-	
резервах довгострокових зобов'язань					
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-	-	
резервах незароблених премій	1183	-	-	-	
інших страхових резервах	1184	-	-	-	
інші оборотні активи	1190	27 906	22 516	34 498	16
Усього за Розділом II	1195	6 982 664	11 090 709	7 982 063	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	-	
Баланс	1300	29 694 479	32 448 520	24 968 734	

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.	Примітки
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зарезервованій (паєвий) капітал	1400	19	19	19	17
Капітал у дооцінках	1405	9 118 410	9 663 024	7 713 293	17
Додатковий капітал	1410	-	-	1 318	
Емісійний дохід	1411	-	-	-	
Накопичені курсові різниці	1412	-	-	-	
Резервний капітал	1415	5	5	11 068	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 024 584	1 139 158	(366 906)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	-	
Інші резерви	1435	-	-	-	
Неконтрольована частка	1490	-	-	-	
Усього за Розділом I	1495	12 143 018	10 802 206	7 358 793	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1 996 972	2 151 993	1 738 257	18
Довгострокові кредити банків	1510	6 230 095	7 418 001	8 030 586	19
Інші довгострокові зобов'язання	1515	646 398	719 608	1 648 379	20
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	
Страхові резерви	1530	-	-	-	
Привласний фонд	1540	-	-	-	
Усього за Розділом II	1595	8 873 466	10 289 602	11 417 222	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	1 786 798	2 292 471	1 590 698	19
Векселі видані	1605	-	-	-	
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	105 125	601 516	101 482	20
товари, роботи, послуги	1615	155 728	228 114	152 926	21
розрахунками з бюджетом	1620	221 851	15 742	10 339	22
у тому числі з податку на прибуток	1621	213 707	9 858	1 427	22
розрахунками з страхування	1625	8 183	6 691	5 130	
розрахунками з оплати праці	1630	34 548	27 321	21 845	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 176 861	8 029 341	4 183 569	21
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	10 217	3 098	-	
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-	-	
Поточні забезпечення та нарахування	1660	-	-	-	
Доходи майбутніх періодів	1665	2 581	5 758	8 813	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	176 104	146 650	117 917	23
Усього за Розділом III	1695	8 677 996	11 356 712	6 192 719	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	-	
Баланс	1900	29 694 479	32 448 520	24 968 734	

Ця окрема фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 31 грудня 2020 року.

Від імені керівництва

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Шуліка С.О.,
Головний бухгалтер

Примітки є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю
Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Дата (рік, місяць, день)

КОДИ		
2019	12	31
СДРПОУ		
14291113		

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 666 784	25 141 525	24
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(25 731 565)	(23 335 239)	25
Валовий:				
прибуток	2090	1 935 219	1 806 286	
збиток	2095	-	-	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-	
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-	
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-	
Інші операційні доходи	2120	72 479	269 149	28
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-	
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	115 156	
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-	
Адміністративні витрати	2130	(145 755)	(126 100)	26
Витрати на збут	2150	(464 698)	(365 441)	27
Інші операційні витрати	2180	(618 202)	(53 478)	28
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-	
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(560 993)	-	
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	779 043	1 530 416	
збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	1 746	1 195	
Інші доходи	2240	1 372 782	154 617	30
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-	
Фінансові витрати	2250	(539 403)	(661 141)	29
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(17 157)	(94 441)	30
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-	
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	1 597 011	930 646	
збиток	2295	-	-	
Витрати (вигоди) з податку на прибуток	2300	(238 799)	79 296	18
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	1 358 212	1 009 942	
збиток	2355	-	-	

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(в тисячах українських гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	2 989 248	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід	2445	-	(309)	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	2 988 939	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	(538 068)	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	2 450 871	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 358 212	3 460 813	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	1 686 242	1 067 933	
Витрати на оплату праці	2505	1 037 338	787 988	
Відрахування на соціальні заходи	2510	222 767	169 774	
Амортизація	2515	1 177 682	984 688	
Інші операційні витрати	2520	1 202 934	1 073 903	
Усього	2550	5 326 961	4 084 286	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650	-	-	

Ця окрема фінансова звітність була складена керівництвом і затверджена до випуску 31 грудня 2020 року.

Від імені керівництва

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Шуліка С.О.,
Головний бухгалтер

Примітки є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ДОДАТОК В

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН» Територія: Україна, м. Миколаїв Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю Вид економічної діяльності: Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіяння олійних культур Середня кількість працівників: 6 011 Адреса, телефон: 54002, м. Миколаїв, Миколаївська обл., вул. Каботажний спуск, 1 Одиниця виміру: у тисячах гривень без десяткового знаку Підготовлено згідно з (зробити позначку «в» у відповідній клітинці): українськими Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку Міжнародними стандартами фінансової звітності	Дата (рік, місяць, день)	КОДИ		
		2020	12	31
ЄДРПОУ		14291113		
КОАТУУ		4810136300		
КОПФГ		240		
КВЕД		01.11		
				V

**Баланс (звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	19 929	18 950	6
переїсна вартість	1001	23 438	24 675	6
накопичена амортизація	1002	(3 509)	(5 725)	6
Незавершені капітальні інвестиції	1005	729 465	820 853	5
Основні засоби:	1010	21 067 995	23 480 180	5
переїсна вартість	1011	22 150 812	23 480 180	5
накопичений знос	1012	(1 082 817)	–	5
Інвестиційна нерухомість	1015	–	–	
Довгострокові біологічні активи	1020	62 268	33 924	8
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	–	–	
інші фінансові інвестиції	1035	10 646	10 646	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 594	6 474	
Відстрочені податкові активи	1045	–	–	
Інші необоротні активи	1090	814 918	666 663	7
Усього за Розділом I	1095	22 711 815	25 037 690	
II. Оборотні активи				
Заласи	1100	5 093 797	6 219 589	9
Виробничі запаси	1101	212 386	136 746	9
Незавершене виробництво	1102	147 989	139 855	9
Готова продукція	1103	1 088 856	651 261	9
Товари	1104	3 644 566	5 291 727	9
Поточні біологічні активи	1110	309 882	455 098	10
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	332 579	86 965	11
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	84 240	53 096	13
з бюджетом	1135	1 027 874	1 256 955	12
у тому числі з податку на прибуток	1136	–	69 042	
з нарахованих доходів	1140	6 579	6 744	
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 391	13 913	11
Поточні фінансові інвестиції	1160	–	–	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	85 098	637 190	14
Готівка	1166	70	83	14
Рахунки в банках	1167	85 028	637 107	14
Витрати майбутніх періодів	1170	4 318	5 142	
Інші оборотні активи	1190	27 906	68 395	15
Усього за Розділом II	1195	6 982 664	8 803 087	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	–	–	
Баланс	1300	29 694 479	33 840 777	

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах українських гривень)

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного року	Примітки
1	2	4	5	6
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	19	19	16
Капітал у дооцінках	1405	9 118 410	10 518 728	16
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	5	5	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 024 584	1 769 583	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за Розділом I	1495	12 143 018	12 286 335	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	1 996 972	2 318 246	17
Довгострокові кредити банків	1510	6 230 095	893 477	18
Інші довгострокові зобов'язання	1515	646 398	658 460	19
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	
Усього за Розділом II	1595	8 873 465	3 870 183	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	1 796 798	10 098 468	18
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	105 125	130 671	19
товари, роботи, послуги	1615	155 728	310 077	20
розрахунками з бюджетом	1620	221 851	15 449	21
у тому числі з податку на прибуток	1621	213 707	-	21
розрахунками зі страхування	1625	8 183	11 473	
розрахунками з оплати праці	1630	34 548	45 930	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 176 861	6 790 607	20
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	10 217	8 970	
Поточні забезпечення та нарахування	1660	-	-	
Доходи майбутніх періодів	1665	2 581	483	
Інші поточні зобов'язання	1690	178 104	272 131	22
Усього за Розділом III	1695	8 677 996	17 684 269	
IV. Зобов'язання, пов'язані з несоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Баланс	1700	-	-	
	1900	29 694 479	33 840 777	

Ця окрема фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 31 травня 2021 року.

Від імені керівництва:

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Шульга С.О.,
Головний бухгалтер

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю
Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Дата (рік, місяць, день)

КОДИ		
2020	12	31
ЄДРПОУ 14291113		

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За аналогічний період поперед- нього року 4	Примітки 5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25 840 227	27 666 784	23
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 773 538)	(25 731 565)	24
Валовий:				
прибуток	2090	1 066 689	1 935 219	
збиток	2096	-	-	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-	
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-	
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-	
Інші операційні доходи	2120	175 668	72 479	27
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-	
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	126 339	-	27
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-	
Адміністративні витрати	2130	(157 455)	(145 756)	25
Витрати на збут	2150	(491 707)	(464 696)	26
Інші операційні витрати	2180	(136 764)	(618 202)	27
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-	
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	(560 993)	27
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	456 431	779 043	
збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	793	1 746	
Інші доходи	2240	23 797	1 372 782	29
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-	
Фінансові витрати	2250	(753 695)	(539 403)	28
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(1 603 826)	(17 157)	29
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-	
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	-	1 597 011	
збиток	2295	(1 876 500)	-	
Витрати (вигоди) з податку на прибуток	2300	100 122	(238 799)	17
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	-	1 358 212	
збиток	2355	(1 776 378)	-	

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах українських гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 341 092	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід	2445	-	-	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2 341 092	-	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(421 397)	-	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 919 695	-	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	143 317	1 358 212	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	853 677	1 686 242	
Витрати на оплату праці	2505	1 140 631	1 037 336	
Відрахування на соціальні заходи	2510	248 881	222 767	
Амортизація	2515	1 243 985	1 177 682	
Інші операційні витрати	2520	1 120 469	1 202 934	
Усього	2550	4 607 643	5 326 961	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650	-	-	

Ця окрема фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 31 травня 2021 року.

Від імені керівництва:

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Вулька С.О.,
Головний бухгалтер

ДОДАТОК Д

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю
Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»
Територія: Україна, м. Миколаїв
Організаційно-правова форма господарювання: Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності: Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
Середня кількість працівників: 5 444
Адреса, телефон: 54002, м. Миколаїв, Миколаївська обл., вул. Каботажний спуск, 1
Одиниця виміру: у тисячах гривень без десяткового знаку
Підготовлено згідно з (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
українськими Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
Міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, день)

КОДИ		
2021	1	31
ЄДРПОУ	14291113	
КОАТУУ	4810136300	
КОПФГ	240	
КВЕД	01.11	
v		

**Баланс (звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

АКТИВ	Код внядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	18 950	19 206	6
первісна вартість	1001	24 675	27 269	6
накопичена амортизація	1002	(5 725)	(8 063)	6
Незавершені капітальні інвестиції	1005	820 853	523 525	5
Основні засоби:	1010	23 480 180	23 198 731	5
первісна вартість	1011	23 480 180	24 469 432	5
накопичений знос	1012	-	(1 270 701)	5
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	33 924	41 727	8
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	10 646	10 596	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 474	5 750	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	
Інші необоротні активи	1090	666 663	613 346	7
Усього за Розділом I	1095	25 037 690	24 412 881	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6 219 589	9 830 577	9
Виробничі запаси	1101	136 746	125 037	9
Незавершене виробництво	1102	139 855	154 134	9
Готова продукція	1103	651 261	1 124 987	9
Товари	1104	5 291 727	8 426 419	9
Поточні біологічні активи	1110	455 098	496 563	10
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	86 965	1 757 145	11
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	53 096	53 301	13
з бюджетом	1135	1 256 955	1 345 908	12
в тому числі з податку на прибуток	1136	69 042	-	
з нарахованих доходів	1140	6 744	5 867	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 913	29 700	11
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	637 190	23 762	14
Готівка	1166	83	32	14
Рахунки в банках	1167	637 107	23 730	14
Витрати майбутніх періодів	1170	5 142	5 604	
Інші оборотні активи	1190	68 395	100 857	15
Усього за Розділом II	1195	8 803 087	13 649 284	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	33 840 777	38 062 165	

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах українських гривень)

ПАСИВА	Код власка	На початок звітного року	На кінець звітного року	Помітки
1	2	4	5	6
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	19	19	16
Капітал в дооцінках	1405	10 516 728	9 870 426	16
Додатковий капітал	1410	-	-	
Резервний капітал	1415	5	5	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 769 583	3 679 924	
Неплатаний капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за Розділом I	1495	12 286 335	13 550 374	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	2 318 246	2 185 031	17
Довгострокові кредити банків	1510	893 477	2 253 725	18
Інші довгострокові зобов'язання	1515	658 460	642 493	19
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	
Усього за Розділом II	1595	3 870 183	5 081 249	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	10 096 468	10 049 121	18
Поточна кредиторська зобов'язаність за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	130 671	123 534	19
товари роботи послуги	1615	310 077	1 208 751	20
розрахунками з бюджетом	1620	15 449	38 340	21
в тому числі з податку на прибуток	1621	-	25 307	21
розрахунками зі страхування	1625	11 473	8 745	
розрахунками з оплати праці	1630	45 930	35 643	
Поточна кредиторська зобов'язаність за операціями з авансами	1635	6 790 607	7 703 892	20
Поточна кредиторська зобов'язаність за розрахунками з учасниками	1640	8 970	20 107	
Поточні забезпечення та нараховання	1660	-	-	
Доходи майбутніх періодів	1665	483	408	
Інші поточні зобов'язання	1690	272 131	242 001	22
Усього за Розділом III	1695	17 684 259	19 430 542	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та готвами вибуття				
	1700	-	-	
Баланс	1900	33 840 777	38 062 165	

Ця окрема фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 30 червня 2022 року.

Від імені керівництва:

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Григорук С.О.,
Генеральний бухгалтер

ДОДАТОК Е

Товариство з обмеженою відповідальністю
Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах українських гривень)

Товариство: Товариство з обмеженою відповідальністю
Сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Дата (рік, місяць, день)

ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	12	31
14291113		

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код вядка	За звітний період	За аналогічний період поперед- нього року	Помітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	40 606 579	25 840 227	23
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(39 107 025)	(24 773 538)	24
Валовий:				
Прибуток	2090	1 499 554	1 066 689	
Збиток	2095	-	-	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-	
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-	
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-	
Інші операційні доходи	2120	1 089 595	175 668	27
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-	
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	982 661	126 339	27
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-	
Адміністративні витрати	2130	(214 998)	(157 455)	25
Витрати на збут	2150	(543 697)	(491 707)	26
Інші операційні витрати	2180	(60 723)	(136 764)	27
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-	
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-	
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	1 769 731	456 431	
збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	238	793	
Інші доходи	2240	381 018	23 797	29
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	2241	-	-	
Фінансові витрати	2250	(746 299)	(753 695)	28
Витрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(6 127)	(1 603 826)	29
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-	
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	1 398 561	-	
збиток	2295	-	(1 876 500)	
Витрати (вигоди) з податку на прибуток	2300	111 523	(100 122)	17
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	-	-	
збиток	2355	1 287 038	(1 776 378)	

Товариство з обмеженою відповідальністю
сільськогосподарське підприємство «НІБУЛОН»

Окрема фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах українських гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	за аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Дохідна (віддача) необоротних активів	2400	—	2 341 092	
Дохідна (віддача) фінансових інструментів	2405	—	—	
Накопичені курсові різниці	2410	—	—	
Частка іншого сукупного доходу у асоційованих та спільних підприємствах	2415	—	—	
Інший сукупний дохід	2445	—	—	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	—	2 341 092	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	—	(421 397)	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	—	1 919 695	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 287 038	143 317	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	968 450	853 677	
Витрати на оплату праці	2505	1 234 214	1 140 631	
Відрахування на соціальні заходи	2510	298 972	248 881	
Амортизація	2515	1 390 436	1 243 985	
Інші операційні витрати	2520	1 263 920	1 120 469	
Усього	2550	5 125 992	4 607 643	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	—	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	—	—	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650	—	-	

Ця окрема фінансова звітність була схвалена керівництвом і затверджена до випуску 30 червня 2022 року.

Від імені керівництва:

Вадатурський О.О.,
Генеральний директор

Григорук С.О.,
Фінансовий бухгалтер